

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain, terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain sekä yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi yksityisestä terveydenhuollosta annettua lakia, terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettua lakia ja yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annettua lakia. Ehdotetuilla muutoksilla toteutettaisiin valtakunnallinen yksityisten palvelujenantajien rekisteri, joka sisältää tiedot yksityisistä sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajista. Yksityisten palvelujenantajien rekisteri koostuisi yksityiset sosiaalipalvelujen tuottajat sekä yksityiset terveyspalvelujen tuottajat ja terveydenhuollon itsenäiset ammatinharjoittajat käsittävistä osista. Rekisterin tarkoituksena on parantaa tiedonsaantia yksityisesti annettavista terveys- ja sairaanhoitopalveluista sekä sosiaalipalveluista. Rekisteri tukisi myös lupahallintoa ja valvontaa sekä vastaisi valtakunnallisiin tietotarpeisiin. Rekisteriin sisällytettävät tiedot saataisiin lääninhallituksille toimitettavista lupahakemuksista, aloittamis- ja muutositilmoituksista sekä toimintakertomuksista. Kerättävät tiedot palvelisivat myös valtakunnallista tilastotoimintaa. Tämän vuoksi mainittuja ilmoituksia ja kertomuksia koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi siten, että niistä saadaan rekistereissä ja tilastoinnissa tarvittavat tiedot.

Rekisterin pitäjänä olisivat Terveydenhuollon oikeusturvakeskus ja lääninhallitukset yhdessä. Terveydenhuollon oikeusturvakeskus vastaisi rekisterin teknisestä ylläpidosta. Rekisteri palvelisi eri viranomaisia niiden toiminnassa siltä osin kuin ne tarvitsevat tietoja yksityisesti järjestettävistä sosiaali- ja terveyspalveluista. Osasta rekisteriä on tar-

koitus tehdä julkisesti käytettävissä oleva tietokanta siten, että yksityisiä palveluja käyttävät henkilöt ja muut yksityisistä palveluista tietoja tarvitsevat voisivat saada sen välityksellä tietoja sosiaali- ja terveyspalveluja tarjoavista yksityisistä yrityksistä, yhteisöistä ja terveydenhuollon itsenäisistä ammatinharjoittajista.

Itsenäisesti ammattiaan harjoittavien terveydenhuollon ammattihenkilöiden tulee nykyisin tehdä toiminnastaan ilmoitus Terveydenhuollon oikeusturvakeskukselle terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain perusteella. Ilmoitusvelvollisuutta koskevat säännökset ehdotetaan uudistettaviksi siten, että velvollisuus perustuisi jatkossa yksityisestä terveydenhuollosta annettuun lakiin ja ilmoitus tehtäisiin lääninhallitukselle. Toimintaa koskevat tiedot merkittäisiin valtakunnalliseen yksityisten palvelujenantajien rekisteriin. Muutoksen johdosta terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteristä poistettaisiin tiedot itsenäisenä ammatinharjoittajana toimimisesta.

Lisäksi ehdotetaan, että yksityisten lupaa edellyttävien sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajille säädetään lupa- ja vuosimaksu. Itsenäisenä ammatinharjoittajana toimiville terveydenhuollon ammattihenkilöille sekä ilmoituksenvaraista toimintaa harjoittaville sosiaalipalvelujen tuottajille ehdotetaan säädettäväksi rekisteröintimaksu. Maksuilla katettaisiin lupahallinnosta ja palvelujenantajien rekisteristä aiheutuvat kustannukset.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettuja tulemaan voimaan vuoden 2006 alusta.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1. Nykytila	3
1.1. Yksityiset terveyspalvelut.....	3
1.2. Yksityiset sosiaalipalvelut.....	5
1.2.1. Lainsäädäntö.....	5
1.2.2. Toiminnan seuranta ja laajuus	5
1.3. Yksityisten sosiaali- ja terveyspalvelujen valvontaan ja seurantaan liittyvät epäkohdat	6
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	7
2.1. Valtakunnallinen yksityisten palvelujenantajien rekisteri.....	7
2.2. Itsenäiset ammatinharjoittajat	8
3. Esityksen vaikutukset	9
3.1. Taloudelliset vaikutukset	9
3.2. Organisatoriset vaikutukset.....	9
4. Asian valmistelu.....	10
5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	10
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	11
1. Lakiehdotusten perustelut.....	11
1.1. Laki yksityisestä terveydenhuollosta.....	11
1.2. Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä.....	15
1.3. Laki yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta.....	15
1.4. Tarkemmat säännökset	18
2. Voimaantulo.....	18
3. Sääntämisyjärjestys	19
LAKIEHDOTUKSET	20
Laki yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta.....	20
Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta.....	23
Laki yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	24
LIITE	27
RINNAKKAISTEKSTIT	27
Laki yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta.....	27
Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta.....	33
Laki yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	34

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Yksityiset terveyspalvelut

Yksityisestä terveydenhuollosta annettu laki (152/1990) tuli voimaan vuoden 1991 alussa. Lain tavoitteena oli ennen kaikkea luoda edellytykset yksityisen terveydenhuollon hyvälle laadulle ja potilasturvallisuudelle. Sitä varten haluttiin toteuttaa riittävän kattava valvonta, jonka kulmakivenä oli yksityisten terveydenhuoltopalvelujen luvanvaraisuus. Tällöin viranomaisen voi luvan myöntämisen yhteydessä arvioida, ovatko henkilökunnan määrä ja koulutustaso sekä tilat ja laitteet asianmukaisia. Lupajärjestelmä varmistaa näin tehokkaasti myös toiminnan lääketieteellisen tason.

Luvan tarvitsevat kaikki terveyspalveluja tuottavat yksityiset henkilöt ja yhtiöt, osuuskunnat, säätiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt. Poikkeuksena ovat kuitenkin työnantajat, jotka järjestävät itse työterveyshuoltopalvelut omalle henkilökunnalleen. Myöskään itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivat terveydenhuollon ammattihenkilöt eivät tarvitse lupaa. Luvan myöntää se lääninhallitus, jonka alueella toimintaa harjoitetaan.

Lääninhallitus ilmoittaa toiminnan alkamisesta Kansaneläkelaitokselle ja palveluntuottajan sijaintikunnan terveyslautakunnalle tai vastaavalle kunnan toimielimelle. Jos palveluja olennaisesti muutetaan tai niiden antaminen lopetetaan, tästä on ilmoitettava lääninhallitukselle. Toiminnan muuttuessa olennaisesti voi lääninhallitus velvoittaa palvelun tuottajan hakemaan uuden luvan. Lain 10 §:n mukaan palvelun tuottajan on vuosittain annettava toiminnastaan kertomus lääninhallitukselle.

Toiminnan valvonnan ja seurannan edellytyksenä on, että lääninhallituksilla on käytössään riittävät tiedot luvan saaneista toimintayksiköistä ja niiden toiminnasta. Tätä tarkoitusta varten kukin lääninhallitus on pitänyt omia rekistereitä alueensa yksityisen terveydenhuollon toimintayksiköistä. Näitä nykyisin jo varsin vanhaan tekniikkaan perus-

tuvia atk-rekistereitä ei ole ollut käytännössä enää mahdollista uudistaa. Rekisterien tietosisältö ei myöskään vastaa enää lupahallinnon tarpeita.

Koska yksityiset terveydenhuollon palvelujen tuottajat on merkitty vain lääninhallituksen eri toimintayksiköiden rekistereihin, ei Suomessa ole yhteistä tietokantaa, joka sisältäisi tiedon kaikista yksityisesti annettavista terveydenhuollon palveluista. Valtakunnallisen rekisterin puute hidastaa tiedon saamista luvan saaneiden toimintayksiköiden toiminnasta, niiden henkilökunnassa ja omistussuhteissa tapahtuvista muutoksista sekä toiminnan lopettamisesta ja vaikeuttaa valvonnassa tarvittavien tietojen löytymistä.

Yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain mukaista lupaa ei edellytetä itsenäisesti ammattiaan harjoittavilta terveydenhuollon ammattihenkilöiltä. Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994), jäljempänä *ammattihenkilölaki*, 20 §:n mukaan terveydenhuollon ammattihenkilön tulee kuitenkin tehdä Terveydenhuollon oikeusturvakeskukselle ilmoitus ammatin harjoittamisesta itsenäisesti ennen palvelujen antamisen aloittamista. Ilmoitukseen tulee merkitä terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen (564/1994), jäljempänä *ammattihenkilöasetus*, 15 §:n mukaan henkilö tietojen lisäksi toimi- ja asuinpaikka sekä itsenäisen ammatin harjoittamisen laatu ja aloittamisajankohta. Vastaavasti tulee tehdä ilmoitus myös itsenäisenä ammatinharjoittajana toimimisen päättymisestä. Tieto itsenäisenä ammatinharjoittajana toimimisesta merkitään ammattihenkilölain 24 a §:n perusteella Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen ylläpitämään terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin.

Rekisteriin ilmoitetun tiedon kattavuutta ei pystytä tällä hetkellä arvioimaan eikä ilmoitusten tekoa valvomaan. Tällä hetkellä ei ole myöskään saatavilla kattavaa tietoa niiden palvelujen sisällöstä, joita terveydenhuollon ammattihenkilöt antavat itsenäisinä ammatinharjoittajina.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen rekisteriin kerätty tieto ei ohjaudu riittävässä

määrin lääninhallitusten käyttöön. Kun itsenäinen ammatinharjoittaja toimii sopimuksen perusteella yksityisen terveydenhuollon toimintayksikön yhteydessä, lääninhallitus pyrkii keräämään toimintaa koskevat tilastotiedot toiminnanharjoittajan välityksellä. Terveydenhuollon ammatinharjoittajilla ei kuitenkaan ole velvoitetta tällaisten tietojen antamiseen. Vielä voidaan todeta, että ammatinharjoittajien toimiessa itse hankkimissaan toimitiloissa ovat heidän toimintansa laajuutta ja sisältöä koskevat tiedot käytännössä kokonaan seurannan ja tilastoinnin ulkopuolella.

Toiminnan seuranta ja laajuus

Yksityisen terveydenhuollon toiminnoista ja laajuudesta ei ole kattavaa valtakunnallista rekisteriä. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus, jäljempänä *Stakes*, on kerännyt yksityistä terveydenhuoltoa koskevaa tilastotietoa lääninhallituksilta. Kerätyt tiedot ovat kuitenkin puutteellisia, koska itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivilla terveydenhuollon ammattihenkilöillä ei ole velvollisuutta antaa vuosikertomustietoja viranomaisille. Kattavan valtakunnallisen rekisterin puute yhdessä palvelujärjestelmän monimuotoistumisen kanssa onkin johtanut paitsi erilaisuuteen lupaharkinnassa, myös yksityistä terveydenhuoltoa kuvaavan tiedon puutteellisuuteen. Ongelmia on aiheuttanut myös se, että valvonnassa tarvittavaa tietoa ei ole kattavasti saatavissa.

Yksityisestä terveydenhuollosta annettuun lakiin perustuvia lupia oli vuoden 2002 lopussa voimassa yhteensä 2 967. Merkittävimmät toimialueet olivat lääkinnällinen kuntoutus, lääkärin ja hammaslääkärin vastaanotto toiminta, työterveyshuolto ja laboratoriot toiminta. Sairaansijoja oli 45 toimipaikassa. Uusia lupia myönnetään vuosittain noin 160 ja lupien muutoksia tehdään noin 200.

Yksityinen terveydenhuolto työllistää kokopäiväisesti yli 18 000 ja osa-aikaisesti noin 15 000 henkilöä, viimeksi mainituista suuri osa on lääkäreitä, joilla on samanaikaisesti palvelussuhde kunnallisessa terveydenhuollossa.

Itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivia

terveydenhuollon ammattihenkilöitä on yhteensä noin 13 000, joista lääkäreitä yli 7 000, hammaslääkäreitä yli 2 000 ja muita ammatinharjoittajia vajaat 4 000.

Terveydenhuollon kokonaismenot olivat vuonna 2002 noin 10,2 miljardia euroa ja siitä yksityisen terveydenhuollon palvelutuotannon osuus noin 1,7 miljardia euroa. Vuonna 2002 terveydenhuollon kokonaismenojen osuus bruttokansantuotteesta oli 7,3 prosenttia ja yksityisen terveydenhuollon osuus vajaat yksi prosentti. Yksityisen terveydenhuollon menojen osuus bruttokansantuotteesta on Kansaneläkelaitoksen tilastojen mukaan Suomessa ollut likimain samalla tasolla jo 1960-luvulta asti. Sen sijaan kunnallisen terveydenhuollon ostot yksityisiltä palvelujen tuottajilta ovat olleet nousussa. Vuonna 2002 perusterveydenhuollon ostot yksityisiltä palvelujen tuottajilta olivat noin 66 miljoonaa euroa ja erikoissairaanhoidon ostot 96 miljoonaa euroa eli yhteensä 162 miljoonaa euroa. Palvelujen myynti julkiselle terveydenhuollolle oli siten noin 12 prosenttia yksityisen terveydenhuollon kokonaismäärästä. Kaksi vuotta aiemmin myynnit julkiselle sektorille olivat noin 100 miljoonaa euroa, joten kahden vuoden aikana kasvua oli noin 60 prosenttia.

Usean yksityisen terveydenhuollon yrityksen yhteydessä toimii itsenäisiä ammatinharjoittajia. Näiden ammatinharjoittajien toiminnasta pyritään keräämään toimintakertomustiedot siitä huolimatta, että he eivät ole yrityksen toimiluvan piirissä. *Stakesin* vuodelta 2002 olevan tilastotiedon mukaan itsenäisesti ammattiaan harjoittavilla fysioterapeuteilla kävi vuoden aikana lähes 160 000 asiakasta. Yhteensä yksityisten palveluntuottajien ja niiden toimitiloissa toimivien ammatinharjoittajien luona kävi lähes 1 000 000 fysioterapia-asiakasta. Yksityisessä hammashuollossa kävi yhteensä noin 800 000 asiakasta, joista noin 300 000 itsenäisten ammatinharjoittajien luona. Yksityisen terveydenhuollon kaikkien avohoitokäyntien yhteismäärä oli käytettävissä olevien tietojen mukaan noin 16,5 miljoonaa käyntiä. *Stakesin* rekisterit eivät kuitenkaan anna täysin luotettavaa kuvaa yksityisen terveydenhuollon toiminnan luonteesta ja laajuudesta, koska tiedonkeruujärjestelmä on

puutteellinen ja epäluotettava. Kunnallisen terveydenhuollon avohoidon käyntien määrä oli vuonna 2002 vastaavasti noin 36,5 miljoonaa.

1.2. Yksityiset sosiaalipalvelut

1.2.1. Lainsäädäntö

Yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annettu laki (603/1996), jäljempänä *valvontalaki*, tuli voimaan vuoden 1997 alussa. Lain valmisteluun ryhdyttiin tilanteessa, jossa yksityisten sosiaalipalvelujen tarjonta oli lisääntymässä ja tämä edellytti viranomaisvalvonnan tehostamista. Lain tavoitteena on asiakkaan aseman turvaaminen ja palvelujen laadun varmistaminen. Lain tarkoituksena on myös, että sosiaalipalvelujen kehittämistä ohjaavat viranomaiset saisivat tarvittavat tiedot yksityisten sosiaalipalvelujen laajuudesta ja toimintamuodoista. Valvontalaissa tarkoitettujen palvelujen valvonta kuuluu asianomaiselle lääninhallitukselle sekä sille kunnalle, jossa palveluja annetaan. Kunnassa valvontaviranomaisena toimii sosiaalihuollosta vastaava toimielin tai sen määräämä viranhaltija. Kuntien on ilmoitettava lääninhallitukselle tiedot yksityisistä palvelujenantajista pidettävää lääninhallituksen rekisteriä varten.

Valvontalain 5 §:n mukaan ympärivuorokautisen sosiaalipalvelun antamiseen on saatava lääninhallituksen lupa ennen toiminnan aloittamista ja olennaista muuttamista. Luvista tulee ilmetä palvelujen tuottajan toimiala ja toiminnan laajuus. Toiminnan lopettamisesta on ilmoitettava lääninhallitukselle. Lääninhallituksen on suoritettava tarkastus ympärivuorokautista palvelutoimintaa harjoittavassa yksityisessä toimintayksikössä mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on saanut toiminnan aloittamista tai muuttamista koskevan hakemuksen.

Yksityisen palvelujen tuottajan, joka harjoittaa muuta kuin ympärivuorokautista toimintaa, on valvontalain 6 §:n mukaan tehtävä ennen toiminnan aloittamista, olennaista muuttamista tai lopettamista kirjallinen ilmoitus sille kunnalle, jossa palveluja annetaan. Ilmoituksesta tulee ilmetä palvelujen tuottajan toimiala ja toiminnan laajuus. Lääninhallituksen luvan toiminnalleen saaneen

palvelujen tuottajan ei tarvitse tehdä erillistä ilmoitusta muusta yksityisestä sosiaalipalvelutoiminnastaan.

Luvan saaneen yksityisen palvelujen tuottajan on vuosittain annettava toiminnastaan kertomus lääninhallitukselle (valvontalain 10 §). Toimintakertomuksessa on ilmoitettava henkilöstössä, toimitiloissa ja toiminnassa tapahtuneet muutokset. Ilmoituksenvaraista palvelua antavan palveluntuottajan ei tarvitse antaa toimintakertomusta.

Valvontalain 7 §:ssä on säädetty lääninhallituksen velvollisuudesta ylläpitää rekisteriä alueensa kunnissa toimivista yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista ja niiden toimialoista. Kukin lääninhallitus kirjaa omaan rekisteriinsä niin luvan- kuin ilmoituksenvaraistakin toimintaa harjoittavat palvelunantajat. Lääninhallitusten rekisteritietoja ei ole kerätty valtakunnalliseen tietokantaan. Tämä vaikeuttaa esimerkiksi eri viranomaisten mahdollisuutta saada yksityisistä sosiaalipalveluista lakisääteisten tehtäviensä hoitamiseksi tarpeellista tietoa.

1.2.2. Toiminnan seuranta ja laajuus

Stakes kerää vuosittain tilastotietoja yksityisiltä sosiaalipalvelujen tuottajilta ja niiden toimintayksiköiltä. Stakesin tilastoinnin piiriin kuuluu sekä varsinainen yritystoiminta että voittoa tavoittelemattomien järjestöjen ja yhteisöjen palvelutoiminta. Pelkästään vapaaehtoisvoimin toimivia yksiköitä ei tilastoida.

Yksityisten sosiaalipalvelujen tarjoajien määrä on kasvanut viime vuosina voimakkaasti. Stakesin keräämien tilastotietojen mukaan vuoden 2003 lopussa oli toiminnassa 3 143 yksityistä sosiaalipalvelutoimintayksikköä. Yleisin toimiala yksityisissä sosiaalipalveluissa on palvelutalot ja ryhmäkodit (vuonna 2003 pääpalvelu 39 prosentilla yksiköistä eli 1 231 yksiköllä). Toiseksi eniten oli lasten päivähoitojen tarjoajia (675 toimintayksikköä). Kolmanneksi yleisin päätoimiala oli lasten ja nuorten laitos- ja perhehoito, jota tarjosi 381 tuottajaa. Yksityisistä sosiaalipalvelutoimipisteistä hieman alle puolet on luvanvaraisia.

Henkilökuntaa toimintayksiköissä oli yhteensä noin 28 500 henkilöä. Lukuun ei ole

laskettu mukaan vapaaehtoistyöntekijöitä. Asiakastyötä tekeviä oli yhteensä noin 25 000, joista 20 000 kokoaikaisia. Hallinto- ja muissa tehtävissä toimi 3 500 henkilöä.

Yhden suurimmista yksityisten sosiaalipalvelujen asiakasryhmistä muodostavat yksityisessä päivähoitossa olevat lapset, joita oli vuoden 2003 lopussa noin 17 500. Lisäksi leikkitoiminnan piirissä oli noin 1 800 lasta. Yksityisissä perhekoti- ja laitoshoidossa oli noin 2 700 lasta ja nuorta. Yksityisissä vanhainkodeissa oli vuoden 2003 lopussa 2 400, ja vammaisten laitospalveluissa 470 asiakasta. Yksityisiä asumispalveluita käytti viime vuoden lopussa yli 26 000 henkilöä. Yksityistä kodinhoitoapua sai vuoden 2003 aikana yhteensä 57 349 asiakasperhettä ja muiden tukipalveluiden asiakkaina oli 38 000 henkilöä. Muita Stakesin tilastoissa luokiteltuja yksityisiä sosiaalipalveluja ja toimintayksiköitä ovat tukiasuminen, ensi- ja turvakodit, vanhusten ja vammaisten päivähoito, kehitysvammaisten työ- ja toimintakeskukset, vammaisuuksien työkeskukset, päivä- ja palvelukeskukset, yksityiset A-klinikat, nuorisoseimat, asumispalveluyksiköt, ensisuoja- ja selviämisasiinat, katkaisuhuoltoasemat sekä kuntoutuslaitokset.

Uusia sosiaalipalveluja tarjoavia toimipaikkoja on perustettu vuosittain keskimäärin 420, joista järjestöjen ylläpitämiä on 160 ja yritysperäisiä 260. Järjestöt ovat perustaneet uusia toimipaikkoja eniten asumispalveluihin, päivätoimintaan ja kotipalveluihin. Yritysten uusien toimipaikkojen neljä yleisintä palvelualaa ovat olleet asumispalvelut, kotipalvelut, lasten ja nuorten laitos- ja perhehoito sekä lasten päiväkodit.

1.3. Yksityisten sosiaali- ja terveystalvelujen valvontaan ja seurantaan liittyvät epäkohdat

Yksityisten sosiaali- ja terveystalvelujen toiminta on valtaosaltaan asianmukaista ja toiminnan taso vastaa pitkälti julkisten palvelujen tasoa. Esimerkiksi kuntien ostaessa palveluja yksityisiltä palvelujen tuottajilta, tulee palvelujen vastata sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992) mukaan samaa tasoa kuin kunnan omien palvelujen, ja yksityisten

sosiaalipalvelujen valvonnasta annetun lain 3 §:n 2 momentin mukaan henkilöstön on yksityisellä puolella täytettävä samat kelpoisuudet kuin mitä kunnan tai kuntayhtymän sosiaalihuollon ammatilliselta henkilöstöltä vastaavissa tehtävissä vaaditaan.

Palvelujärjestelmän valvonnan ja seurannan yhtenä merkittävänä heikkoutena on sen jakautuminen usealle eri taholle. Yksityisten palvelujen seurantaan, valvontaan ja kehittämiseen liittyviä tehtäviä on sosiaali- ja terveysministeriön ohella kunnallisilla viranomaisilla, lääninhallituksilla, Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksella, Stakesilla, Säteilyturvakeskuksella, Lääkelaitoksella ja työsuojeluviranomaisilla. Lisäksi Kansaneläkelaitoksella ja verottajalla on yksityisiä palveluntuottajia koskevia tietotarpeita. Yksityisistä palveluista ei kuitenkaan ole saatavissa tietoja keskitetysti yhdestä paikasta. Tämä vaikeuttaa edellä mainittujen tahojen mahdollisuutta suorittaa niiden vastuulle kuuluvia tehtäviä.

Toimintaa koskevan tiedon hajanaisuus vaikeuttaa myös julkisten sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisestä vastaavien kuntien ja kuntayhtymien mahdollisuuksia hankkia palveluja yksityisiltä palvelujen tuottajilta. Kunnat ja kuntayhtymät ovat laajentaneet yksityisten ostopalvelujen käyttöä, mutta vaikeus saada tietoja palvelujen tuottajista voi hankaloittaa hankintojen suunnittelua ja hankittavien palvelujen asianmukaista kilpailuttamista.

Myös yksittäisten kansalaisten mahdollisuus saada tietoja yksityisistä palveluista on puutteellista. Tämä voi aiheuttaa ongelmia muun muassa silloin kun henkilö on tyytymättömän saamiinsa palveluihin ja hän haluaisi ottaa yhteyttä palveluja antaneen yrityksen vastuuhenkilöihin taikka potilasasiamieheen.

Luvanvaraista toimintaa harjoittavat sosiaalipalvelujen tuottajat toimittavat vuosittain toimintakertomuksensa lääninhallituksille. Tämän lisäksi Stakes kerää vuosittain tilastotietoja suoraan yksityisiltä sosiaalipalvelujen tuottajilta ja niiden toimintayksiköiltä. Stakesin tilastokysely ja lääninhallitusten toimintakertomustietojen kerääminen on tehty erikseen, koska ne eroavat sisällön, aikataulun ja peittävyuden osalta. Ongelmana on ollut muun muassa se, että palveluntuottajat ovat

jossain määrin sekoittaneet nämä kaksi tiedonkeruuta. Kyse on myös päällekkäisen työn tekemisestä.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Valtakunnallinen yksityisten palvelujenantajien reki steri

Lääninhallitusten sosiaali- ja terveysosastot ylläpitävät erillisiä yksityisten sosiaalipalvelujen ja terveydenhuollon palvelujen tuottajien rekistereitä tällä hetkellä alueyksiköittäin. Alueyksiköitä on kaikkiaan 12. Yksityisesti tuotettuja sosiaali- ja terveystalveta- ltuja koskevan tiedon tulisi olla saatavilla ajantasaisena yhdestä paikasta. Tällöin palveluja käyttävät henkilöt, toiminnan valvonnasta vastaavat viranomaiset ja palveluja ostavat kunnat ja kuntayhtymät voisivat tarpeellisesa määrin saada tietoja yksityisten yritysten ja ammatinharjoittajien toiminnasta. Keskitetty tietojen saanti turvaisi tarjottavien palvelujen laatua sekä tätä kautta niiden turvallisuutta ja asianmukaisuutta, toiminnan valvontaa ja kansalaisten tiedonsaantia. Toisaalta terveydenhuoltoa yksityisesti harjoittavien ja yksityisiä sosiaalipalveluita tarjoavien kannalta olisi hyvä, jos toiminnan harjoittamiseen liittyvä asiointi voisi tapahtua mahdollisimman pitkälle yhden viranomaisen kautta.

Lupahallinnossa noudatettavat menettelyt ovat muodostuneet jonkin verran erilaisiksi eri lääninhallituksissa ja jopa lääninhallitusten sisällä eri alueyksiköissä. Tätä asiointilaa ei voi pitää tyydyttävänä, vaan tavoitteena tulisi olla mahdollisimman yhtenäinen lupahallintokäytäntö koko maassa.

Yksityisen terveydenhuollon toimintayksikköä koskeva toimintakertomus lähetetään nykyisin vuosittain lääninhallitukselle lukuun ottamatta sairaalatoimintaa koskevaa kertomusta. Sairaalatoimintaa koskevat toimintakertomustiedot toimitetaan suoraan Stakesille, joka käyttää tietoja tilastotoimessaan. Stakesista toimintakertomukset toimitetaan lääninhallituksille. Itsenäiset ammatinharjoittajat eivät sen sijaan ole velvollisia antamaan toimintaansa koskevia toimintakertomustietoja valvontaviranomaisille.

Yksityisten sosiaalipalvelujen osalta vallitsee tällä hetkellä tilanne, jossa sekä lääninhallitukset että Stakes keräävät tietoja sosiaalipalvelujen tuottajilta. Luvan saaneet palveluntuottajat ovat velvollisia toimittamaan lääninhallituksille vuosittain toimintakertomuksen. Stakes puolestaan kerää tietoja tilastokyselyillä, joiden lähettämistä varten se saa lääninhallituksilta kaksi kertaa vuodessa sosiaalipalvelujen tuottajien osoitteet. Tietoja kerätään niin luvan- kuin ilmoituksenvaraisesta toiminnasta. Lisäksi tietoja kerätään suoraan kunnista. Tiedon keruu tapahtuu eriaikaisesti siten, että Stakes on pyytänyt tilastotiedot vuosittain helmikuun 15 päivään mennessä, ja luvanvaraista toimintaa koskevat toimintakertomukset on tullut toimittaa lääninhallituksille toukokuun 31 päivään mennessä. Seurauksena nykykäytännöstä on päällekkäistä tietojen keruuta, mutta toisaalta kaikkea tarpeellista tietoa ei ole käytettävissä. Yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetun asetuksen (1208/1996) 9 §:ää onkin tarkoitus muuttaa siten, että toimintakertomustiedot tulisi toimittaa lääninhallitukselle helmikuun 28 päivään mennessä. Tiedonkeruu voidaan käytännössä toteuttaa myös siten, että Stakes hoitaa sen lääninhallitusten nimissä niiden yhteisestä toimeksiannosta.

Sosiaalipalvelujen osalta ilmoituksenvaraisten, siis muiden kuin ympärivuorokautisten palveluiden osalta, ei ole tarvinnut toimittaa lääninhallitukselle toimintakertomusta. Tältä osin ei tässä esityksessä ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

Jotta lääninhallituksien saamat ja keräämät tiedot yksityisistä sosiaali- ja terveystalveta- luista olisivat myös muiden näitä tietoja tarvitsevien käytettävissä, tulisi tiedot kerätä yhteen valtakunnalliseen tietojärjestelmään. Siitä voitaisiin antaa tietoja niitä tarvitseville viranomaistahoille.

Tämän aikaansaamiseksi ehdotetaan perustettavaksi valtakunnallinen tietojärjestelmä, joka sisältäisi yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista, terveystalveta- ltujen tuottajista sekä terveydenhuollon itsenäisistä ammatinharjoittajista koottu tiedot. Tämä tietojärjestelmä (*yksityisten palvelujenantajien rekisteri*) sisältäisi tiedot muun muassa terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen sekä sosiaalipalvelujen luonteesta, toimipaikoista ja toiminnan muu-

toksista, vastuuhenkilöistä, toiminnan laajuudesta sekä valvontatoimista. Yksityisten palvelujenantajien rekistereitä täydennettäisiin vuosittain ainakin toimintakertomustiedoin. Rekisterinpitäjäksi ehdotetaan Terveydenhuollon oikeusturvakeskusta ja lääninhallituksia yhdessä. Terveydenhuollon oikeusturvakeskus, joka ylläpitää jo nyt terveydenhuollon ammattihenkilöiden valtakunnallista rekisteriä, olisi myös rekisterin tekninen ylläpitäjä. Se vastaisi myös ensisijaisesti rekisteriselosteiden laadinnasta.

Yksityisten palvelujenantajien rekisteri toteutettaisiin teknisesti siten, että yksityisiä sosiaalipalvelujen ja yksityisiä terveyspalvelujen tuottajia sekä terveydenhuollon itsenäisiä ammatinharjoittajia koskevat tiedot sisältyisivät samaan tietojärjestelmään. Tämän tietojärjestelmän käyttöä hallinnoitaisiin siten, että sosiaalipalvelujen ja terveyspalvelujen osioiden käyttö edellyttäisi omia erillisiä käyttäjätunnuksia. Tällöin yksinomaan yksityisten sosiaalipalvelujen lupa- ja valvontasioista vastaavat henkilöt eivät saisi käyttöönsä esimerkiksi terveydenhuollon itsenäisiä ammatinharjoittajia koskevia tietoja eivätkä pääsi tekemään näitä koskevia rekisterimerkintöjä.

Lisäksi yksityisten palvelujenantajien rekisteristä on tarkoitus toteuttaa internetin kautta käytettävissä oleva julkinen tietokanta, joka sisältäisi muun muassa palvelujentuottajien ja itsenäisten ammatinharjoittajien nimet ja yritys- tai ammatitoimintaan liittyvät yhteystiedot. Tämä tietokanta parantaisi sekä kuluttajien että muiden tahojen mahdollisuuksia saada tietoja yksityisistä sosiaali- ja terveyspalveluista. Palvelujen käyttäjät voisivat muun muassa varmistua siitä, että palvelun tarjoaja on viranomaisen hyväksymä ja sillä on lupa toimintaansa. Palvelujen tuottajan näkökulmasta julkinen, kaikki Suomessa toimivat yksityiset sosiaali- ja terveyspalvelut käsittävä tietokanta luo uuden kanavan saattaa tuotettavat palvelut niistä kiinnostuneiden tahojen tietoon.

Yksityisen terveydenhuollon ja yksityiset sosiaalipalvelut laajasti kattava yhteinen tietojärjestelmä, jota kutsuttaisiin yksityisten palvelujenantajien rekisteriksi, mahdollistaisi nykyistä luotettavamman kuvan saamisen yksityisesti tuotettujen palvelujen luonteesta

ja laajuudesta. Yksityisten palvelujenantajien rekisteri palvelisi pääasiassa lääninhallitusten sosiaali- ja terveysosastojen ja Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen valvontaan ja toiminnan ohjaamiseen liittyviä tarpeita sekä Kansaneläkelaitoksen tietotarpeita muun muassa yksityisten terveyspalvelujen käyttöön perustuvien sairausvakuutuskorvausten maksamisessa.

Yksityisten palvelujenantajien rekisteriä hyödynnettäisiin myös valtakunnallisia ja alueellisia tilastoja tehtäessä sekä palvelujärjestelmän kattavuutta arvioitaessa. Tilastoviranomaisena toimiva Stakes saisi rekisteristä tietoja sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen tilastotoimesta annetun lain (409/2001) 2 §:n nojalla. Kansaneläkelaitokselle ja Stakesille tulisi ehdotettavien säännösten nojalla oikeus saada niiden lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi tarvittavia tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla.

Koska sama yritys voi antaa sosiaali- tai terveyspalveluja useamman kuin yhden läänin alueella, valtakunnallinen rekisteri palvelisi myös lupamenettelyn koordinoitua lääninhallitusten kesken.

2.2. Itsenäiset ammatinharjoittajat

Terveydenhuollon palvelujen kokonaisuuden arvioimiseksi kaikki yksityisesti terveydenhuollon palveluja antavat tulisi saattaa yhtäläisen lääninhallitusten ohjauksen ja valvonnan piiriin riippumatta siitä, onko kysymyksessä luvan perusteella tapahtuva toiminta vai itsenäisenä ammatinharjoittajana tapahtuva toiminta. Nyt erityisesti itsenäisesti ammattia harjoittavien toiminnasta ei ole juurikaan saatavissa tietoja, mikä vaikuttaa huomattavasti lääninhallitusten mahdollisuuteen seurata ja valvoa tällaista toimintaa. Siksi ehdotetaan, että myös itsenäisen ammatinharjoittajan tulisi tehdä lääninhallitukselle ilmoitus toiminnan aloittamisesta sekä vuosittain toimintakertomus. Lääninhallitus huolehtisi toimintakertomustietojen tallentamisesta yksityisten palvelujenantajien rekisteriin.

Yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain 2 §:n 2 momentin mukaan myös yksityinen henkilö voi olla lain tarkoittama palvelun tuottaja. Rajanveto itsenäisen ammatin-

harjoittajan ja luvan tarvitsevan palvelujen tuottajan välillä voi olla yksittäistapauksessa hankalaa. Lähtökohtana voidaan kuitenkin pitää sitä, että jos toiminnalle haetaan lupaa, tulee sellainen myöntää edellä mainitun säännöksen mukaan myös yksittäiselle henkilölle, jos muut luvan edellytykset täyttyvät. Muutoin yksittäisen henkilön toiminta katsotaan itsenäiseksi ammatinharjoittamiseksi, jollei erityisestä syystä muuta johdu. Se, että itsenäisellä ammatinharjoittajalla on toimiminen, ei yksinään ole tällainen erityinen syy.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Valtakunnallisen yksityisten palvelujenantajien rekisterin perustaminen aiheuttaa noin 240 000 euron kustannukset. Lisäksi rekisterin ylläpito aiheuttaa Terveystieteiden tutkimuskeskukselle noin 170 000 euron vuotuiset kustannukset.

Rekisterin ylläpidosta aiheutuvat kustannukset on tarkoitettu kattamaan yksityisiltä palvelujen tuottajilta perittävillä maksuilla. Yksityisen terveydenhuollon ja yksityisten sosiaalipalvelujen edellyttämät lääninhallituksen luvat ovat jo nykyisin maksullisia. Maksuista säädetään lääninhallitusten suoritteiden maksuista annetulla sisäasiainministeriön asetuksella (1128/2003). Lupamaksu on 210 euroa, poikkeuksena kuitenkin yksityisen lastensuojelulaitoksen lupamaksu, joka on 135 euroa. Lisäksi peritään eri maksu luvan muutoksesta ja erillisenä asiana tehtävästä terveydenhuollon palveluista vastaavan johtajan hyväksymisestä.

Ehdotuksen mukaan maksullisuutta koskevia säännöksiä uudistettaisiin siten, että maksut kattaisivat lupakäsittelyn aiheuttamien kustannusten lisäksi rekisterin ylläpidosta aiheutuvat kustannukset. Kokonaan uusina maksuina otettaisiin käyttöön itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivien terveydenhuollon ammatinharjoittajien ja ilmoitusvaraisten sosiaalipalvelujen rekisteröintimaksut sekä yksityisen sosiaalihuollon ja yksityisen terveydenhuollon luvan saaneita palvelujenantajia koskeva vuosimaksu. Vuosimaksu kattaisi rekisterin ylläpidosta ja maksujen keräämisestä aiheutuvat kustannukset. Vuosi-

maksua ei perittäisi itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivilta terveydenhuollon ammattihenkilöiltä eikä niiltä sosiaalipalvelujen tuottajilta, jotka tekevät toiminnastaan valvontalain 6 §:n mukaisen ilmoituksen. Lupa-, rekisteröinti- ja vuosimaksujen perintä vastaisi pitkälti apteekkitoimintaan sekä alkoholin vähittäismyyntiin ja anniskeluun jo nykyisin liittyvää käytäntöä, kummankin osalta käytössä ovat lupamaksut. Lisäksi alkoholin vähittäismyyntiä ja anniskelua harjoittavien tulee suorittaa vuosimaksu ja apteekkien osalta on käytössä erillinen tarkastusmaksu.

Maksut suoritettaisiin lääninhallituksille, jotka suorittaisivat osan niistä Terveystieteiden tutkimuskeskukselle rekisterin ylläpidosta aiheutuvien kustannusten perusteella. Vuosimaksu porrastettaisiin toiminnan laajuuden perusteella. Maksuista säädetäisiin lääninhallitusten suoritteiden maksuista annetussa sisäasiainministeriön asetuksessa.

Ehdotetut maksut lisääisivät vähäisessä määrin yksityisen terveydenhuollon ja yksityisten sosiaalipalvelujen kustannuksia. Maksu yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottajan tarvitsemasta luvasta olisi noin 250 euroa ja ilmoituksenvaraisten toiminnan rekisteröintimaksu noin 50 euroa. Vuosimaksu määräytyisi toiminnan laajuuden mukaan ja olisi luvan saaneilta sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajilta noin 50 euroa vuodessa jokaiselta toimintayksiköltä.

Maksuilla kerättäisiin vuosittain arviolta hieman yli 340 000 euroa, josta lupamaksujen osuus olisi vajaat 100 000 euroa. Uusina maksuina käyttöön otettavien rekisteröintimaksujen määrä olisi arviolta noin 15 000 euroa ja vuosimaksujen määrä noin 230 000 euroa.

3.2. Organisaatoriset vaikutukset

Ehdotuksen perusteella yksityisten palvelujenantajien rekisterin tekninen ylläpito tulisi Terveystieteiden tutkimuskeskuksen tehtäväksi, jolle tämä tehtävä olisi uusi. Samassa yhteydessä Terveystieteiden tutkimuskeskukselta siirtyisi pois merkinnän tekeminen itsenäisenä ammatinharjoittajana toimimisesta terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus olisi

henkilötietolain (523/1999) 3 §:ssä tarkoitettu rekisterinpitäjä.

Yksityisten palvelujenantajien rekisterin ylläpito edellyttää yhden uuden atk-vastuuhenkilön palkkaamista Terveystieteiden oikeusturvakeskukseen. Rekisteristä aiheutuvat kustannukset, mukaan lukien henkilöstön palkkaukseen tarvittavat määrärahat, on tarkoitus kattaa edellisessä jaksossa todetulla tavalla vuosimaksuilla.

Lääninhallituksille ehdotus merkitsisi niiden ylläpitämien erillisten rekisterien lakauttamista ja siirtymistä valtakunnallisen rekisterin käyttöön. Samalla lääninhallituksille siirtyisi itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivien terveydenhuollon ammattihenkilöiden toiminnastaan tekemien ilmoitusten käsittely ja tietojen tallentaminen rekisteriin. Samoin ammattihenkilöiden ja yksityisten sairaaloiden laatimien toimintakertomusten käsittely ja tietojen tallentaminen olisi niille uusi tehtävä. Lisäksi lain voimaantuloa seuraavan vuoden aikana lääninhallitukset joutuisivat siirtämään nykyisistä rekistereistä tiedot uuteen valtakunnalliseen rekisteriin manuaalisesti, mistä aiheutuu huomattava lisätyö niille.

Sosiaalipalvelujen ja terveydenhuollon palvelujen tuottajien asemaan ehdotuksilla ei olisi vaikutusta. Sen sijaan itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivien terveydenhuollon ammattihenkilöiden tulisi tehdä ilmoitus toiminnastaan aikaisemmasta poiketen lääninhallituksille. Lisäksi näille ammattihenkilöille tulisi uutena tehtävänä velvollisuus laatia vuosittain toimintakertomus.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä. Valmistelu tapahtui aluksi osana laajempaa yksityisen terveyden-

huollon lainsäädännön uudistusta koskevaa valmistelua, jota koskevasta esitysluonnoksesta on pyydetty erikseen lausunnot useilta eri tahoilta. Lausunnoissa pidettiin valtakunnallisen rekisterin perustamista tarpeellisenä. Valtakunnallisen rekisterin kiireellisyyden vuoksi ja muun yksityistä terveydenhuoltoa koskevan lainsäädännön uudistukseen liittyvien ongelmien vuoksi rekisteriä koskevat uudistusehdotukset ehdotetaan tehtäväksi erikseen omana esityksenään.

Valtakunnallisten palvelujenantajien rekisteriä koskevasta esitysluonnoksesta on erikseen kuultu keskeisiä yksityisiä palvelujen antajia edustavia järjestöjä sekä viranomais-tahoja.

Asian valmistelussa on otettu huomioon Terveystieteiden oikeusturvakeskuksen tehtävien laajentamista koskevat selvitykset (pääjohtaja Jussi Huttusen selvityshenkilöraportti, STM työryhmämuistioita 2000:12, selvityshenkilö Aino-Inkeri Hanssonin raportti, STM työryhmämuistioita 2002:8 sekä Terveystieteiden oikeusturvakeskuksen toiminnan laajentamista koskevan työryhmän työ, STM työryhmämuistioita 2004:4). Lisäksi työssä on otettu huomioon yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon tuottajien rekisterin toteuttamista valmistelevan työryhmän työ.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Yksityisen sosiaalihuollon valvonnasta annettua lakia ja yksityisestä terveydenhuollosta annettua lakia on molempia tarkoitusta udistaa myöhemmin nyt ehdotettua laajemmin niiden ajantasaistamiseksi. Tällöin otettaisiin huomioon lakien säätämisen jälkeen tapahtunut kehitys niin lupamenettelyissä kuin valvonnassakin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki yksityisestä terveydenhuollosta

2 §. Määritelmät. Pykälässä määritellään terveydenhuollon palvelut, palvelujen tuottaja ja itsenäinen ammatinharjoittaja. Pykälän 3 momentissa olevaa itsenäisen ammatinharjoittajan määritelmää ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että siinä olevassa viittauksessa ammatinharjoittamislakiin otettaisiin huomioon tämän hallituksen esityksen perusteella tehtävä ammatinharjoittamislain 20 §:n kumoaminen. Niinpä viittaus ehdotetaan tehtäväksi ammatinharjoittamislain 2 §:n 1 momentissa määriteltyihin terveydenhuollon ammattihenkilöihin. Näitä ovat laillistetut, luvan saaneet ja nimikesuojatut ammattihenkilöt.

4 §. Lupa. Pykälässä säädetään terveydenhuollon palvelujen tuottamisen edellytyksenä olevasta luvasta. Pykälän 1 momentin mukaan palvelujen tuottajalla on oltava lääninhallituksen lupa terveydenhuollon palvelujen antamiseen. Palvelujen tuottaja on määritelty lain 2 §:n 2 momentissa. Luvan myöntää lain 14 §:n mukaan se lääninhallitus, jossa toimintaa harjoitetaan. Luvasta tulee ilmetä palvelujen tuottajan toimiala. Pykälän 2 momentissa määritetään luvan saamisen edellytykset. Luvan edellytykset liittyvät toimitiloihin, laitteisiin ja henkilökuntaan. Näiden edellytysten lisäksi yksityisen terveydenhuollon palveluille asetetaan myös laadullisia vaatimuksia. Toiminnan on oltava lääketieteellisesti asianmukaista eikä potilasturvallisuus saa vaarantua.

Terveydenhuollon palvelujen laajuus ja luonne vaikuttavat muun muassa tiloja ja laitteita sekä henkilöstön määrää ja pätevyyttä koskeviin edellytyksiin ja niillä on myös merkitystä vastaavan johtajan kelpoisuutta arvioitaessa. Selvitys toiminnasta määrittää esimerkiksi sen, ovatko annettavat päihdehuollon palvelut terveyden- ja sairaanhoidon palveluja vai sosiaalihuollon palveluja vai ovatko palvelut lainkaan koululääketieteen alaan kuuluvia. Lisäksi toimintaa koskevasta selvityksestä tulisi ilmi se, ovatko kyseessä

suoraan väestölle suunnatut palvelut, vai tulisiinko palveluja antamaan esimerkiksi toiselle toimintayksikölle, toisin sanoen toimimaan toisen terveydenhuollon toimintayksikön alihankkijana.

Antamissaan lupapäätöksissä lääninhallitukset ovat lisänneet esimerkiksi klinisiä laboratorioita koskeviin lupiin velvoitteita siitä, että toiminnanharjoittajalla tulee olla asianmukainen laatujärjestelmä. Lupaehdoin on muutoinkin pyritty varmistumaan siitä, että toiminnan kehittyessä ja toimintaa harjoitettaessa lääninhallitus saa riittävän nopeasti tiedon toiminnassa tai olosuhteissa tapahtuneista muutoksista. Lupaehtojen asettamisessa on kuitenkin esiintynyt vaihtelua eri lääninhallitusten toimipisteiden välillä.

Pykälää ehdotetaan muutettavaksi nykyisten säännösten selkeyttämiseksi. Tällaisia muutoksia olisivat lupaviranomaisen oikeuttaminen liittämään antamaansa lupaan ehtoja silloin kun ne olisivat välttämättömiä potilasturvallisuuden varmistamiseksi sekä luvan hakemista ja lupahakemukseen sisällytettäviä tietoja koskevat säännökset.

Pykälän 1 momentin mukaan terveydenhuollon palvelujen tuottajalla tulee olla lääninhallituksen myöntämä lupa, josta tulee ilmetä palvelun tuottajan palveluala. Nyt voimassa olevassa laissa käytetään käsitettä toimiala, mutta se on aiheuttanut jonkin verran epäselvyyttä. Siksi pykälässä ehdotetaan käytettäväksi sanaa palveluala, joka kuvaa paremmin sitä, että luvassa tulee mainita ne terveyspalvelut, joita asianomainen palvelun tuottaja tarjoaa.

Lupaan voisi ehdotuksen mukaan liittyä lääninhallituksen asettamia ehtoja. Nämä lupaehdot voisivat koskea esimerkiksi yksittäisen palvelun tai palvelukokonaisuuden laajuutta ottaen huomioon palvelujen tiloille ja laitteille, henkilökunnalle tai toiminnan lääketieteelliselle sisällölle asettamat edellytykset. Esimerkiksi henkilökunnalla on oltava riittävä koulutus, jonka ajan tasalla pitämisestä on huolehdittava asianmukaisella täydennyskoulutuksella.

Ehdotuksen 2 momentin mukaan lupa myönnetään palvelujen tuottajalle, joka täyt-

tää 3 §:ssä säädetty edellytykset. Säännös vastaa nykyisen pykälän 2 momenttia. Lupaa tulisi hakea kirjallisesti. Hakemuksen tulee myös olla allekirjoitettu. Allekirjoituksen tarkoituksena on varmistaa hakemuksen asianmukaisuus.

Lisäksi 2 momentissa säädettäisiin tiedoista, jotka tulee sisällyttää lupahakemukseen. Hakemuksessa tulisi olla tiedot vastaavasta johtajasta ja potilasasiamiehestä. Hakemuksessa tulisi myös olla tiedot muun muassa palvelualasta ja toiminnan sisällöstä, henkilöstön määrästä ja koulutuksesta sekä palvelujen tuottajan yhteystiedot. Yhteystiedoilla tarkoitetaan ensisijassa osoitetta, puhelinnumeroa sekä sähköpostiosoitetta. Nykyisin lupahakemukseen sisältyvistä tiedoista on säädetty asetuksella. Koska lupahakemuksessa edellytetään tietoja muun muassa vastaavasta johtajasta ja potilasasiamiehestä, ehdotetaan lupahakemuksen keskeisestä sisällöstä säädettäväksi lailla.

Pykälän 3 momentin mukaan hakemukseen tulisi lisäksi liittää lupaa hakevan tahon toimitusjohtajan tai liiketoiminnasta vastaavan muun henkilön nimi ja yhteystiedot. Näitä tietoja tarvitaan hakemusta käsiteltäessä muun muassa siinä tapauksessa, että lääninhallitus tarvitsee lisätietoja hakemuksen perusteena olevasta toiminnasta.

Pykälän 4 momentin mukaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkempia määräyksiä lupahakemuksen sisällöstä, kaavasta ja luvan hakemisesta. Voimassa olevassa yksityisestä terveydenhuollosta annetun asetuksen 2 §:ssä luetellaan ne asiakirjat ja selvitykset, jotka on liitettävä lupahakemukseen.

8 §. Palvelujen tuottajan aloitusilmoitus. Voimassa olevan pykälän mukaan palvelujen tuottajan tulee tehdä lääninhallitukselle ilmoitus toiminnan aloittamisesta ennen toiminnan käynnistymistä. Ilmoitukseen liitetään terveystieteiden alaisen viranhaltijan tarkastuskertomus. Pykälään liittyvän valtuussäännöksen perusteella yksityisestä terveydenhuollosta annetun asetuksen 4 §:ssä on annettu aloitusilmoituksen sisältöä koskevat säännökset. Niiden mukaan aloitusilmoituksessa on oltava selvitys palvelujen aloittamispäivämäärästä. Ilmoituksen yhteyteen on liitettävä tarkastuskertomus sekä tarvitta-

essa korjattu toimintasuunnitelma tai muu riittävä selvitys.

Pykälää ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että erityisestä syystä aloitusilmoitukseen voitaisiin liittää tarkastuskertomuksen sijasta muu riittävä selvitys. Esimerkiksi silloin kun toimintaa harjoitettaisiin julkisen terveydenhuollon toimintayksikön toimitiloissa, voisi muukin selvitys kuin tarkastuskertomus olla riittävä.

9 a §. Ilmoitus itsenäisenä ammatinharjoittajana toimimisesta. Yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain yleiset vaatimukset koskevat myös itsenäistä terveydenhuollon ammatinharjoittajaa. Koska itsenäisen ammatinharjoittajan toiminnasta ei ole edellytetty tehtäväksi ilmoitusta lääninhallitukselle, lääninhallituksilla ei ole ollut juurikaan mahdollisuuksia ohjata tai valvoa alueellaan toimivia itsenäisiä ammatinharjoittajia. Valvonta on ollut jälkikäteisvalvontaa ja perustunut pääosin potilaiden tekemiin kanteluihin.

Itsenäistä ammatinharjoittamista koskevat ilmoitukset tehdään nyt ammattihenkilölain 20 §:n perusteella Terveystieteiden oikeusturvakeskukselle. Ilmoituksen yhteydessä ilmoitetaan henkilötietojen lisäksi toimi- ja asuinpaikkaa koskeva tieto sekä itsenäisen ammatinharjoittamisen laatu ja aloittamisajankohta. Itsenäisen terveydenhuollon ammatinharjoittamisen valvonnan tehostamiseksi ehdotetaan, että ilmoitus tehtäisiin Terveystieteiden oikeusturvakeskuksen sijasta lääninhallitukselle. Ilmoituksen yhteydessä ammatinharjoittajan tulisi antaa henkilötietojensa lisäksi koulutustaan koskeva tieto, toimi- ja asuinpaikasta, terveyden- ja sairaanhoitopalveluja ja potilasrekisterin pitämistä koskevat selvitykset sekä tieto toiminnan aloittamisajankohdasta. Ilmoitus tulisi tehdä edelleenkin ennen palvelun antamisen aloittamista. Samoin itsenäisen ammatinharjoittajan tulisi ilmoittaa lääninhallitukselle myös toiminnan lopettamisesta. Se tulisi tehdä 30 päivän kuluessa siitä, kun palvelujen antaminen lopetetaan. Ilmoitusvelvollisuuden piirissä olisivat myös sellaiset itsenäiset ammatinharjoittajat, joilla on toiminimi, mutta jotka eivät toisaalta tarvitse 4 §:n mukaista lupaa.

Ilmoituksen sisällöstä, kaavasta ja tekemisestä voitaisiin pykälän 4 momentin mukaan

antaa tarvittaessa tarkempia säännöksiä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella. Asetuksella voitaisiin säätää esimerkiksi määräaika toiminnan aloittamista koskevalle ennakoilmoitukselle.

Ehdotettu ilmoitus mahdollistaisi terveydenhuollon itsenäisen ammatinharjoittajan toiminnan nykyistä paremman ohjaamisen ja valvonnan silloin, kun kysymys olisi laissa tarkoitetuista terveyden- ja sairaanhoidon palveluista. Lisäksi tieto terveyden- ja sairaanhoidon palvelujen antamisesta mahdollistaisi myös tarvittavien tilastollisten tietojen keräämisen.

Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyömisestä aiheutuvasta seuraamuksesta säädetään yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain 24 §:n 2 momentissa. Sen mukaan lain mukaisen ilmoitusvelvollisuuden laiminlyömisestä on tuomittava yksityisestä terveydenhuollosta annettujen säännösten rikkomisesta sakkoon.

10 §. Toimintakertomus. Voimassa olevan lain mukaan toiminnanharjoittajan on vuosittain annettava toiminnastaan kertomus lääninhallitukselle. Toimintakertomuksessa ilmoitetaan toimintatietojen lisäksi henkilökunnassa, toimitiloissa ja toiminnassa tapahtuneet muutokset. Voimassa olevan pykälän 2 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriö voi lisäksi antaa määräyksen siitä, mitä tietoja toimintakertomuksessa ilmoitetaan.

Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että palvelujen tuottajien lisäksi itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivat terveydenhuollon ammattihenkilöt olisivat velvollisia antamaan toimintakertomuksen lääninhallitukselle.

Toimintakertomustiedot koottaisiin valtakunnalliseen yksityisten palvelujenantajien rekisteriin. Tietojen kerääminen tehtäisiin nykyiseen tapaan yhtenäisillä lomakkeilla. Lomakkeiden sisällöstä säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Koska palvelutoiminnan laajuus ja sisältö voivat poiketa merkittävästi eri yritysten ja ammatinharjoittajien kesken, voitaisiin nämä erot ottaa huomioon toimintakertomuksen sisällöstä säädettäessä. Esimerkiksi itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivan terveydenhuollon ammattihenkilön osalta toimintakertomus olisi suppeampi kuin

esimerkiksi yksityisellä sairaalalla.

14 a §. Yksityisten palvelujenantajien rekisteri. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 14 a §, jossa säädettäisiin valtakunnallisesta tietojärjestelmästä, johon olisi talletettu tiedot yksityisistä palveluntuottajista (*yksityisten palvelujenantajien rekisteri*). Ehdotuksen mukaan yksityisten palvelujenantajien rekisteri sisältäisi tiedot yksityisistä terveydenhuollon palveluntuottajista, joille on myönnetty lääninhallituksen lupa tai jotka ovat tällaista lupaa hakeneet sekä tiedot terveydenhuollon ammattia itsenäisesti harjoittavista henkilöistä. Rekisteriin merkittäisiin myös yksityisen sosiaalihuollon valvonnasta annetun lain mukaisen luvan saaneet ja ilmoituksen tehneet palvelujen tuottajat.

Tarkoituksena on, että toimivaltainen lääninhallitus tallentaisi palvelujenantajien rekisterin sisältämiin erillisrekistereihin yksityisiä palvelujen tuottajia ja itsenäisiä ammatinharjoittajia koskevat tiedot. Rekisteri olisi lääninhallitusten ja Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen käytettävissä. Rekisteri palvelisi lupa-asioiden käsittelyä ja valvontaa sekä tilastointia. Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksella olisi mahdollisuus tallentaa rekistereihin valvontaan liittyviä tietoja. Rekisterinpitäjinä toimisivat Terveydenhuollon oikeusturvakeskus ja lääninhallitukset yhdessä. Terveydenhuollon oikeusturvakeskus vastaisi rekisterin ylläpidosta ja henkilötietolain mukaisista rekisterinpidon velvoitteista. Kunkin lääninhallitus vastaa lisäksi rekisteriin tallentamiensa tietojen virheettömyydestä ja luovuttamiensa tietojen lainmukaisuudesta.

Rekisteröitäviä tietoja olisivat ehdotuksen mukaan terveydenhuollon palveluntuottajan lupahakemuksen mukaiset tiedot, jotka määntyvät 4 §:n 2 momentin perusteella. Näitä tietoja olisivat muun muassa nimi ja toimintanimi, henkilö- tai liike- ja yhteisötunnus sekä osoite, puhelinnumero ja muut yhteystiedot sekä tiedot vastaavasta johtajasta ja potilasasiomiehestä. Itsenäisistä ammatinharjoittajista rekisteriin merkittäisiin 9 a §:n 2 momentin mukaiset tiedot. Lisäksi rekisteriin sisällytettäisiin muun muassa tieto mahdollisista hallinnollisista seuraamuksista sekä valvontaviranomaisen suorittamista tarkastuksista ja niiden tuloksista. Edelleen rekisteriin sisällytettäisiin tieto potilasasiakirjojen sä-

lyttämispaiakasta sekä muut lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä, valvontaa ja tilastointia varten tarpeelliset tiedot, jotka eivät sisällä henkilötietolaissa tarkoitettuja arkaluonteisia tietoja.

Tarkoituksena on, että myös toimintakertomustiedot sisällytettäisiin yksityisten palvelujenantajien rekisteriin. Näin osa rekisteristä palvelisi myös valtakunnallisia tilastointitarpeita. Siltä osin kuin kyseessä olisi valtakunnallisesti tilastoitava tieto, Stakes voisi hyödyntää tällaisia tilastollisia tietoja. Lisäksi Kansaneläkelaitos voisi hyödyntää rekisterin tietoja sen suorittaessa lakisääteisiä tehtäviä.

Pykälän 4 momentissa todettaisiin, että vastuullisena rekisterinpitäjänä on Terveydenhuollon oikeusturvakeskus ja että henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan myös mitä henkilötietolaissa säädetään. Lisäksi lainkohdassa olisi valtuutus antaa valtioneuvoston asetuksella tarkempia säännöksiä rekisterin 2 ja 3 momentin perusteella tallennettavista tiedoista.

Ehdotuksen mukaan palvelujenantajien rekisteriin merkityt, yksittäistä henkilöä koskevat tiedot tulisi poistaa viiden vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä. Rekisteriin merkitään lupahakemuksen ja toimintakertomusten perusteella vastaavaa johtajaa ja potilasasiamiestä sekä rekisterinpidosta vastaavaa henkilöä koskevat tiedot. Sen jälkeen kun toimintakertomuksesta tai muusta palvelunantajan tai kyseisen henkilön tekemästä ilmoituksesta taikka lupahakemuksesta ilmenee, että henkilö ei enää hoida puheena olevaa tehtävää, häntä koskeva tieto säilytetään ehdotuksen mukaan rekisterissä vielä viiden vuoden ajan. Myös itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivaa terveydenhuollon ammattihenkilöä koskevat tiedot säilytettäisiin rekisterissä vielä viisi vuotta sen jälkeen kun henkilö on lopettanut toimintansa itsenäisenä ammatinharjoittajana. Sen sijaan terveydenhuollon toimintayksikköä koskeva historiatieto säilyisi rekisterissä niin kauan kuin sillä olisi valvonnan kannalta merkitystä.

14 b §. *Yksityisten palvelujenantajien rekisterin tietojen luovutus ja julkisuus.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 14 b §. Sen 1 momentin mukaan Terveydenhuollon oikeus-

turvakeskus ja lääninhallitukset saisivat luovuttaa rekisteristä teknisen käyttöyhteyden avulla ja salassapitosäännösten estämättä tietoja Kansaneläkelaitokselle ja Stakesille. Mainitut tahot tarvitsevat tietoja lakisääteisten tehtäviensä hoitamiseksi, Kansaneläkelaitos muun muassa sairausvakuutuskorvauksia sekä eläke- ja vammaisetuksia koskevassa päätöksenteossaan ja Stakes tilastotoimessaan.

Ehdotettu säännös ei muuttaisi asiallisesti nykyistä tilannetta, vaan sen ensisijaisena tarkoituksena on selkeyttää säännöksiä. Kansaneläkelaitos ja lääninhallitukset tekevät jo nyt yhteistyötä muun muassa rekisteritietojen päivittämiseksi. Lisäksi Stakes on oikeutettu saamaan tietoja sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskusten tilastotiedosta annetun lain perusteella.

Pykälän 2 momentin mukaan Terveydenhuollon oikeusturvakeskus voisi toteuttaa rekisteristä julkisessa käytössä olevan tietokannan, joka sisältäisi tiedot yksityisistä palvelujen tuottajista ja terveydenhuollon itsenäisistä ammatinharjoittajista sekä näiden molempien palvelualaa ja yritys- tai ammattitoimintaa koskevat yhteystiedot. Lisäksi tietokanta voisi sisältää muitakin tietoja, kuten esimerkiksi palvelujen tuottajan pyynnöstä linkin palveluntuottajan internet-sivuille. Tällaisen julkisen tietokannan tarkoituksena on helpottaa niin yksityisiä palveluja käyttävien henkilöiden kuin myös viranomaisten ja yritysten mahdollisuuksia saada tietoja yksityisistä palvelujen tuottajista. Lisäksi julkisessa tietokannassa olevat palvelujen tuottajat saisivat yhteystietonsa julkisuuteen, mikä olisi omiaan edistämään niiden liiketoimintaa. Esimerkiksi kunnat voisivat hyödyntää tietokantaa suunnitellessaan ja toteuttaessaan palvelujen hankintaa yksityiseltä sektorilta. Julkiseen tietokantaa sisältyisivät myös vastaavat tiedot yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista.

14 c §. *Maksut.* Ehdotuksen mukaisessa uudessa pykälässä säädettäisiin palvelujen tuottajilta ja itsenäisiltä ammatinharjoittajilta perittävistä maksuista. Yksityiselle palvelujen tuottajalle annettava lupa on jo nykyisin maksullinen ja se on suuruudeltaan 210 euroa. Myös luvan muutos on maksullinen. Maksusta säädetään sisäasiainministeriön

asetuksella. Maksullisuutta ehdotetaan nyt laajennettavaksi siten, että myös itsenäisenä ammatinharjoittajana toimimisesta tehtävän ilmoituksen rekisteröinti olisi jatkossa maksullinen. Lisäksi palvelujen antajien tulisi jatkossa suorittaa vuotuinen maksu, jolla kattettaisiin palvelujenantajien rekisterin aiheuttamat kustannukset. Vuosimaksu ei koskisi itsenäisiä ammatinharjoittajia.

Maksujen suuruus määrättäisiin sisäasiainministeriön asetuksella ottaen huomioon valtion maksuperustelain (150/1992) säännökset. Tarkoituksena on, että maksuilla kattettaisiin lupatoiminnan kustannuksia mukaan lukien palvelujenantajien rekisterin ylläpidon aiheuttamia kustannuksia. Maksullisuus vastaa useilla muilla sektoreilla käytössä olevaa menettelyä. Esimerkiksi lääkelaiassa (395/1987) on säädetty lupien maksullisuudesta ja valvontamaksuista.

16 §. Tiedonsaantioikeus. Esityksessä ehdotetaan laajennettavaksi valvontaviranomaisten, lääninhallitusten ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen, tiedonsaantioikeutta. Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi viittaus siihen, että toiminnanharjoittajan vaitiolovelvollisuus voisi rajoittaa valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeutta. Ehdotuksen mukaan valvontaviranomaisella olisi oikeus saada salassapitosäännösten estämättä tehtävänsä suorittamista varten tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Valvontaviranomaisen tehtävä rajoittaisi kuitenkin tiedonsaantioikeuden laajuutta. Pykälä vastaa näin muotoiltuna muun muassa ammattihenkilölakiin sisältyvää valvontaviranomaisten tiedonsaantioikeutta.

1.2. Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä

20 §. Ilmoitusvelvollisuus. Voimassa olevan pykälän mukaan terveydenhuollon ammattihenkilön tulee tehdä Terveystieteiden tutkimuskeskukselle ilmoitus itsenäisestä ammatin harjoittamisesta ennen toiminnan aloittamista siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Ehdotuksen mukaan ilmoitus tehdään jatkossa lääninhallitukselle.

24 a §. Terveystieteiden ammattihenkilöiden keskusrekisteri. Edellä todettujen itsenäisen ammatinharjoittajan ilmoitusvelvol-

lisuutta koskevien muutosten johdosta ehdotetaan 24 a §:n 1 momentin 1 kohtaa muutettavaksi siten, että terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin ei enää merkitäisi toimimista itsenäisenä ammattihenkilönä.

1.3. Laki yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta

5 §. Lupa ympärivuorokautiseen toimintaan. Pykälässä säädetään ympärivuorokautisen sosiaalipalvelun luvanvaraisuudesta, luvan hakemisesta ja toimintayksikön tarkastuksesta. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin nykyistä täsmällisemmin lupahakemuksesta sekä täsmennettäisiin eräitä käsitteitä.

Lupahakemuksessa ja lääninhallituksen myöntämässä luvassa tulee voimassa olevien säännösten mukaan olla mainittuna myös hakijan toimiala. Toimialan käsitteen sijasta on käytännössä vakiintunut käytettäväksi termi palveluala. Koska palveluala kuvaa toimialaa paremmin sen, että hakemuksessa ja luvassa tulee olla mainittuna ne sosiaalipalvelut, joita asianomainen palvelujen tuottaja tarjoaa, ehdotetaan pykälän 1 ja 2 momentin tekstiä myös muutettavaksi siten, että niissä käytetään ensin mainittua käsitettä.

Lupaan voisi ehdotuksen mukaan liittyä lääninhallituksen asettamia ehtoja. Nämä lupaehtot voisivat koskea annettavien palvelujen määrää, toimintayksikön tiloja, käytettäviä laitteita ja tarvikkeita, henkilökunnan määrää ja koulutusta ja toimintatapoja. Ehdotus vastaa nykyistä käytäntöä, sillä lääninhallitukset asettavat jo nykyisinkin erilaisia lupaehtoja myöntäessään lupia sosiaalipalvelujen tuottamiseen. Lupaehtojen asettamisessa on kuitenkin esiintynyt vaihtelua eri lääninhallitusten toimipisteiden välillä. Tilanteen selkiyttämiseksi ehdotetaan, että lupaviranomainen olisi oikeutettu liittämään antamaansa lupaan ehtoja silloin kun ne ovat välttämättömiä asiakasturvallisuuden varmistamiseksi.

Lupahakemukseen sisältyvistä tiedoista säädetään nyt yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetun asetuksen 1 §:n 1 momentissa. Koska lupahakemuksessa edellytetään ilmoitettavan tietoja muun muassa pal-

velujen vastuuhenkilöstä, ehdotetaan lupahakemuksen keskeisestä sisällöstä säädettäväksi lailla. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi nykyisin asetuksessa oleva luettelo lupahakemuksessa mainittavista asioista hieman muutettuna sekä nykyisin asetuksen 1 §:n 3 momentissa oleva säännös siitä, että lupahakemus tehdään sille lääninhallitukselle, jonka alueella palveluja annetaan. Asetuksen 1 §:n 2 momentissa oleva luettelo lupahakemuksen liitteistä jäisi edelleen asetuksen.

Lupahakemuksessa olisi ehdotuksen mukaan mainittava muun muassa palvelujen tuottajan nimi, yhteystiedot, palveluala sekä haettavan luvan perusteella tapahtuvan toiminnan sisältö ja sen suunniteltu laajuus, tiedot sosiaalipalvelujen vastuuhenkilöstä, muun henkilöstön määrä ja koulutus sekä palvelujen laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden arvioimisen edellyttämät muut tiedot. Yhteystiedoilla tarkoitetaan ensisijassa osoitetta, puhelinnumeroa sekä sähköpostiosoitetta.

Hakemukseen tulisi lisäksi ehdotettavan 3 momentin mukaan liittää lupaa hakevan tahon toimitusjohtajan tai liiketoiminnasta vastaavan muun henkilön nimi ja yhteystiedot. Näitä tietoja tarvitaan hakemusta käsiteltäessä muun muassa siinä tapauksessa, että lääninhallitus tarvitsee lisätietoja hakemuksen perusteena olevasta toiminnasta.

Ehdotuksen mukaan lupaa tulisi hakea kirjallisesti. Hakemuksen tulee myös olla allekirjoitettu. Allekirjoituksen tarkoituksena on varmistaa tehtävän hakemuksen asianmukaisuus.

Pykälän 3 ja 4 momentit, joissa säädetään toimintayksikön tarkistamisesta ja yksityisen lastensuojelulaitoksen luvasta, siirtyisivät 4 ja 5 momentiksi. Niiden sisältö olisi sama kuin nykyisessä säännöksessä.

Pykälän 6 momentissa olisi valtuutus antaa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella tarkempia säännöksiä lupahakemuksen sisällöstä, kaavasta ja hakemuksen tekemisestä.

6 §. Ilmoitus toiminnasta. Yksityisen palvelujen tuottajan, joka harjoittaa muuta kuin ympärivuorokautista toimintaa, on valvontalain 6 §:n mukaan tehtävä ennen toiminnan aloittamista, olennaista muuttamista tai lopettamista kirjallinen ilmoitus sille kunnalle,

jossa palveluja annetaan. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi tarkennus, että ilmoitus annetaan sosiaalihuollosta vastaavalle monijäseniselle toimielimelle siinä kunnassa, jossa palveluja annetaan.

Pykälän 2 momenttiin siirrettäisiin nykyisin valvonta-asetuksen 2 §:ssä oleva luettelo ilmoituksessa ja sen liitteissä mainittavista asioista uudistettuna siten, että se olisi yhtenäinen luvanvaraisesta toiminnasta lupahakemuksen yhteydessä annettavien tietojen kanssa.

Lisäksi pykälässä käytetty toimialan käsite ehdotetaan muutettavaksi palvelualaksi edellä 5 §:n kohdalla todetuin perustein.

Pykälän 3 momentin mukaan hakemuksessa olisi ilmoitettava toimitusjohtajan tai liiketoiminnasta vastaavan muun henkilön nimi ja yhteystiedot.

Pykälän 4 momentin mukaan 5 §:ssä tarkoitetun palvelujen tuottajan ei tarvitse tehdä erillistä ilmoitusta muusta yksityisestä sosiaalipalvelutoiminnastaan. Lainkohta vastaa sisällöltään pykälän nykyistä 3 momenttia.

Pykälän 5 momentissa olisi valtuutus antaa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä, kaavasta ja ilmoituksen tekemisestä.

7 §. Yksityisten palvelujenantajien rekisteri. Lain nykyisen 7 §:n 1 momentissa on säädetty lääninhallituksen velvollisuudesta pitää rekisteriä alueensa kunnissa toimivista yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista ja niiden toimialoista. Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin Terveystieteiden tutkimuskeskuksen ja lääninhallitusten velvollisuudesta pitää yhdessä valtakunnallista tietojärjestelmää, johon olisi tallennettu tiedot yksityisistä sosiaalipalvelujen ja terveydenhuollon palvelujen tuottajista (*yksityisten palvelujenantajien rekisteri*). Tässä rekisterissä olisi erikseen yksityisiä sosiaalipalvelujen tuottajia, yksityisiä terveyspalvelujen tuottajia ja terveydenhuollon itsenäisiä ammatinharjoittajia koskevat tiedot. Terveystieteiden tutkimuskeskus vastaisi tietojärjestelmän ylläpidosta ja henkilötietolain mukaisista rekisterinpidon velvoitteista. Kukin lääninhallitus vastaa lisäksi rekisteriin tallentamiensa tietojen virheettömyydestä ja luovuttamiensa tietojen lainmukaisuudesta.

Ehdotuksen mukaan yksityisten palvelujenantajien rekisteriin merkittäisiin tiedot niistä yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajista, joille on myönnetty lääninhallituksen lupa tai jotka ovat tällaista lupaa hakeneet sekä niistä palvelun tuottajista, jotka ovat tehneet valvontalaissa tarkoitetun ilmoituksen toiminnastaan.

Yksityisten palvelujenantajien rekisteri olisi lääninhallitusten ja Terveystieteiden oikeusturvakeskuksen käytettävissä. Rekisteri palvelisi lupa-asioiden käsittelyä ja valvontaa sekä tilastointia. Lääninhallituksilla olisi mahdollisuus tallentaa rekisteriin valvontaan liittyviä tietoja. Vastuullisena rekisteriviranomaisena toimisi Terveystieteiden oikeusturvakeskus. Rekisteritietoja voisivat hyödyntää myös muut viranomaiset siten kuin siitä erikseen säädetään.

Rekisteröitäviä tietoja olisivat 5 §:n 2 momentin ja 6 §:n 2 momentin mukaan määräytyvät sosiaalipalveluntuottajan lupahakemuksessa tai toiminnasta tehtävässä ilmoituksessa mainittavat tiedot. Rekisteriin sisällytettäisiin myös muun muassa tieto mahdollisista hallinnollisista seuraamuksista sekä valvontaviranomaisen suorittamista tarkastuksista ja niiden tuloksista. Edelleen rekisteriin sisällytettäisiin muut lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä, valvontaa ja tilastointia varten tarpeelliset tiedot, jotka eivät sisällä henkilötietolain tarkoitetuista arkaluonteisista tiedoista.

Tarkoituksena on, että toimintakertomustiedot sisällytettäisiin rekisteriin. Näin osa rekisteristä palvelisi myös valtakunnallisia tilastointitarpeita.

Pykälän 3 momentissa todettaisiin, että kunnan on ilmoitettava lääninhallitukselle tiedot rekisterin pitoa varten. Säännös olisi sisällöltään sama kuin nykyisen valvontalain 7 §:n 2 momentti.

Pykälän 4 momentissa todettaisiin, että vastuullisena rekisterinpitäjänä on Terveystieteiden oikeusturvakeskus ja että henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan tässä laissa säädetyn lisäksi myös mitä henkilötietolain säädetään. Lisäksi lainkohdassa olisi valtuutus antaa valtioneuvoston asetuksella tarkempia säännöksiä rekisteriin tallennettavista tiedoista.

Ehdotetun 5 momentin mukaan palvelujenantajien rekisteriin merkityt, sosiaalipal-

velujen tuottajana toimivaa yksittäistä henkilöä, sosiaalipalvelujen vastuuhenkilöä ja rekisterinpidosta vastaavaa henkilöä koskevat tiedot tulisi poistaa viiden vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä. Toisin sanoen sen jälkeen kun toimintakertomuksesta tai muusta palvelunantajan tai kyseisen henkilön tekemästä ilmoituksesta taikka lupahakemuksesta ilmenee, että henkilö ei enää hoida puheena olevaa tehtävää, häntä koskeva tieto säilytettäisiin rekisterissä vielä viiden vuoden ajan.

7 a §. *Yksityisten palvelujenantajien rekisterin tietojen luovutus ja julkisuus.* Lakiin lisättäväksi ehdotettavan uuden 7 a §:n 1 momentin mukaan Terveystieteiden oikeusturvakeskus ja lääninhallitukset saisivat luovuttaa rekisteristä teknisen käyttöyhteyden avulla ja salassapitosäännösten estämättä tietoja Kansaneläkelaitokselle ja Stakesille. Mainitut tahot tarvitsevat tietoja lakisääteisten tehtäviensä hoitamiseksi, Kansaneläkelaitos muun muassa sairausvakuutuskorvauksia sekä eläke- ja vammaisuuksia koskevassa päätöksenteossaan ja Stakes tilastotoimissaan.

Ehdotettu säännös ei muuttaisi asiallisesti vallitsevaa asiointilaa, vaan sen ensisijaisena tarkoituksena on selkeyttää säännöksiä. Kansaneläkelaitos ja lääninhallitukset tekevät jo nyt yhteistyötä muun muassa rekisteritietojen päivittämiseksi. Lisäksi Stakes on oikeutettu saamaan tietoja sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskusten tilastotoimesta annetun lain perusteella.

Pykälän 2 momentin mukaan Terveystieteiden oikeusturvakeskus voisi toteuttaa rekisteristä julkisessa käytössä olevan tietokannan, joka sisältäisi tiedot yksityisistä palvelujenantajista sekä niiden yritys- tai ammattitoimintaa koskevat yhteystiedot. Lisäksi tietokanta voisi sisältää muitakin tietoja, kuten esimerkiksi palvelujen tuottajan pyynnöstä palvelujentuottajan internet-sivuille. Tällaisen julkisen tietokannan tarkoituksena on helpottaa niin yksityisiä palveluja käyttävien henkilöiden kuin myös viranomaisten ja yritysten mahdollisuuksia saada tietoja yksityisistä palvelujen tuottajista. Lisäksi julkisessa tietokannassa olevat palvelujen tuottajat saisivat yhteystietonsa julkisuuteen, mikä olisi omiaan edistämään niiden liiketoimintaa. Esimerkiksi kunnat voisivat hyödyntää rekis-

terissä olevaa tietokantaa niiden suunnitellessa ja toteuttaessaan palvelujen hankintaa yksityiseltä sektorilta. Julkiseen tietokantaa sisältyisivät myös vastaavat tiedot yksityisistä terveyspalvelujen tuottajista ja terveydenhuollon itsenäisistä ammatinharjoittajista.

7 b §. Maksut. Yksityisten sosiaalipalvelujen antamista koskevasta luvasta peritään nykyisin 210 euron suuruinen maksu, lukuun ottamatta lastensuojelulaitoksia, joiden lupamaksu on 135 euroa. Ehdotetussa 7 b §:ssä todettaisiin, että lupa sosiaalipalvelujen tuottamiseksi on maksullinen. Maksun suuruus määrättäisiin lääninhallituksen suoritteiden maksuista annetulla sisäasiainministeriön asetuksella, kuten nykyisinkin. Lisäksi ehdotetaan, että uusina maksuina otettaisiin käyttöön ilmoituksenvaraisilta sosiaalipalvelujen tuottajilta perittävä rekisteröintimaksu ja vuosimaksu, jonka suorittaisivat 5 §:ssä tarvittavan luvan saaneet sosiaalipalvelujen antajat. Vuosimaksu ei siten koskisi ilmoituksen perusteella toimivia palvelujen antajia. Rekisteröinti- ja vuosimaksut vastaavat useilla muilla sektoreilla käytössä olevaa menettelyä. Maksujen suuruus määrättäisiin sisäasiainministeriön asetuksella ottaen huomioon valtion maksuperustelain säännökset. Tarkoituksena on, että maksuilla katettaisiin lupatoiminnan kustannuksia mukaan lukien palvelujen antajien rekisterin ylläpidon aiheuttamat kustannukset.

11 §. Tiedonsaantioikeus. Voimassa olevan säännöksen mukaan valvontaviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä tehtävänsä suorittamista varten tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi palvelujenantajien rekisterin toimeenpanoon liittyen siten, että tiedonsaantioikeus koskisi lääninhallituksen ja kuntien lisäksi myös Terveydenhuollon oikeusturvakeskusta sille ehdotetun toimivallan laajuudessa.

1.4. Tarkemmat säännökset

Ehdotettujen muutosten vuoksi on myös tarpeen tehdä muutoksia yksityisestä terveydenhuollosta annettuun asetukseen (744/1990), koska muun muassa lupahakemuksen sisällöstä säädettäisiin ehdotuksen mukaan lailla eikä enää nykyiseen tapaan

asetuksella. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädettäisiin itsenäisen ammatinharjoittajan toiminnastaan tekemän ilmoituksen yhteydessä annettavat tiedot.

Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetusta asetuksesta tulee kumottavaksi 15 §, jossa määritetään ne tiedot, jotka itsenäisen ammatin harjoittamista koskevaan ilmoitukseen sisällytetään.

Yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annettua asetusta tulee niin ikään muuttaa. Asetuksessa säädetään nykyisin esimerkiksi lupahakemuksessa ja toiminnasta tehtävässä ilmoituksessa mainittavista tiedoista. Näistä asioista säädettäisiin ehdotuksen mukaan jatkossa lailla.

Yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetusta asetuksen 9 §:ssä on säädetty, että valvontalain 10 §:ssä tarkoitettu toimintakertomus tulee antaa kultakin kalenterivuodelta seuraavan vuoden toukokuun loppuun mennessä. Tarkoituksena on, että ajankohtaa aikaistettaisiin siten, että toimintakertomus tulisi antaa helmikuun 28 päivään mennessä. Sama määräaika on tarkoitus säätää myös yksityisestä terveydenhuollosta annetussa asetuksesta yksityisen terveydenhuollon toimintakertomukselle.

Lisäksi yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain ehdotetun uuden 14 c §:n sekä yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetun lain ehdotetun uuden 7 b §:n perusteella määräytyvistä uusista maksuista tulisi säätää lääninhallitusten suoritteiden maksuista annetussa sisäasiainministeriön asetuksessa.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan vuoden 2006 alusta.

Ennen lakien voimaantuloa voitaisiin ryhtyä niiden täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin. Lisäksi säädettäisiin, että uusia lupaa hakevia yksityisiä palvelujen tuottajia koskevat tiedot voitaisiin viedä uuteen rekisteriin jo ennen lain voimaantuloa.

Yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen mukaan lain voimaan tullessa Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisterissä olevat tiedot itsenäisenä amma-

tinharjoittajana toimimisesta tulee siirtää perustettavaan yksityisen terveydenhuollon palvelunantajien rekisteriin vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Lisäksi lääninhallitusten tulee siirtää niiden omissa rekistereissä olevat tiedot yksityisistä palvelujen tuottajista perustettavaan uuteen yksityisten palvelunantajien rekisteriin vuoden kuluessa lain voimaan tulosta.

3. Sääntämisyjärjestys

Yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain ja yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnan annettua perusteella toiminnan harjoittajalta edellytetään laeissa määritellyissä tilanteissa lääninhallituksen myöntämää lupaa ennen toiminnan aloittamista. Lisäksi toiminnan harjoittaminen edellyttää eräin edellytyksin ennakkoilmoituksen tekemistä lääninhallitukselle. Perustuslain 18 §:ssä säädetään oikeudesta työhön ja elinkeinovapaudesta. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä, mutta se on katsonut elinkeinotoiminnan luvanvaraisuuden olevan eräissä tilanteissa mahdollista (PeVL 23/2000 vp ja 28/2001 vp). Lisäksi perusoikeusuudistuksen esitöiden nimenomaisen maininnan mukaan elinkeinojen luvanvaraisuus tulee osittain säilymään uudistuksen jälkeenkin erityisesti esimerkiksi terveyden ja

turvallisuuden suojaamiseksi (HE 309/1993).

Yksityisten terveystalvelujen ja sosiaalipalvelujen luvanvaraisuuden tarkoituksena on nimenomaisesti turvata perusoikeusuudistuksen tarkoittamalla tavalla palveluja käyttävien henkilöiden terveyttä ja turvallisuutta. Lupamenettelyillä voidaan varmistaa se, että palvelut ovat asianmukaisia eivätkä aiheuta riskiä potilaiden ja asiakkaiden terveydelle taikka turvallisuudelle. Esimerkiksi ympäri-vuorokautiset yksityiset sosiaalipalvelut kohdistuvat suurelta osin vanhuksiin tai vammaisiin, joiden turvallisuuden varmistaminen asettaa erityisiä vaatimuksia muun ohella yrityksen toimitiloille ja henkilöstön ammattitaidolle. Samoin terveystalvelut kohdistuvat yksittäisiin henkilöihin siten, että lupamenettelyt ovat välttämättömiä.

Edellä olevan perusteella ja kun lakien mukaisia lupamenettelyjä on täsmennetty siten, että ne ovat aikaisempaa täsmällisempiä ja tarkkarajaisempia ja lupaviranomaisena toimivien lääninhallitusten lupaharkinta on säännöksiin sidottua, hallitus katsoo, että lait voidaan säätää tavallisen lain sääntämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityisestä terveydenhuollosta 9 päivänä helmikuuta 1990 annetun lain (152/1990) 2 §:n 3 momentti, 4, 8, 10 ja 16 §, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 3 momentti laissa 563/1994, sekä

lisätään lakiin uusi 9 a ja 14 a —14 c § seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Itsenäisellä ammatinharjoittajalla tarkoitetaan sellaista terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua terveydenhuollon ammattihenkilöä, joka harjoittaa itsenäisesti ammattiaan.

4 §

Lupa

Palvelujen tuottajalla on oltava lääninhallituksen lupa terveydenhuollon palvelujen antamiseen. Luvasta tulee ilmetä palvelujen tuottajan 2 §:n mukainen palveluala. Lupa voidaan liittää potilasturvallisuuden varmistamiseksi välttämättömiä ehtoja palvelujen määrästä, henkilöstöstä, tiloista, laitteista ja tarvikkeista sekä toimintatavoista.

Lupa myönnetään kirjallisen ja allekirjoitetun hakemuksen perusteella palvelujen tuottajalle, joka täyttää 3 §:ssä säädetyt edellytykset.

Lupahakemuksessa tulee olla seuraavat tiedot palvelujen tuottajasta:

1) toiminimi, liike- ja yhteisötunnus ja yhteystiedot;

2) terveyden- ja sairaanhoidon palveluja antavat toimintayksiköt ja toimipaikat sekä niiden yhteystiedot;

3) palveluala ja haettavan luvan perusteella annettavien terveydenhuollon palvelujen sisältö sekä niiden suunniteltu laajuus kussakin toimintayksikössä ja toimipaikassa;

4) vastaavan johtajan nimi, henkilötunnus, koulutus ja ammatti sekä kotiosoite ja muut yhteystiedot;

5) potilasasiamiehen nimi, koulutus ja ammatti, puhelinnumero ja muut yhteystiedot;

6) muun henkilöstön määrä ja koulutus;

7) tieto rekisteröitymisestä ennakkoperintälaissa (1118/1996) tarkoitettuun työnantaja-rekisteriin;

8) potilasasiakirjojen säilyttämispaikka, selvitys potilasrekisterinpidon keskeisistä periaatteista ja rekisterinpidosta vastaava henkilö;

9) tarvittavilta osin tieto käytettävistä laitteista ja tarvikkeista sekä palvelujen laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden arvioimiseksi tarvittavat muut tiedot.

Lisäksi lupahakemukseen tulee liittää hakijan toimitusjohtajan tai muun liiketoiminnasta vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella

voidaan antaa tarkempia säännöksiä lupahakemuksen sisällöstä ja kaavasta sekä luvan hakemisesta.

8 §

Palvelujen tuottajan aloitusilmoitus

Palvelujen tuottajan tulee tehdä lääninhallitukselle ilmoitus toiminnan aloittamisesta ennen toiminnan käynnistymistä siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Ilmoitukseen on liitettävä tarkastuskertomus tai erityisestä syystä muu riittävä selvitys.

9 a §

Ilmoitus itsenäisenä ammatinharjoittajana toimimisesta

Ennen kuin itsenäinen ammatinharjoittaja antaa tässä laissa tarkoitettuja terveyden- ja sairaanhoidon palveluja, hänen tulee tehdä kirjallinen ilmoitus toiminnastaan lääninhallitukselle.

Ilmoituksessa on oltava seuraavat tiedot:

1) nimi, henkilötunnus, puhelinnumero ja muut yhteystiedot, koulutus ja nimi tai toiminimi, jolla toimintaa harjoitetaan;

2) annettavat terveyden- ja sairaanhoidon palvelut sekä paikka, jossa palveluja annetaan;

3) tieto rekisteröitymisestä ennakkoperintälaissa tarkoitettuun ennakkoperintärekisteriin;

4) potilasasiakirjojen säilyttämispaikka;

5) toiminnan aloittamispäivä.

Toiminnan lopettamisesta tulee tehdä ilmoitus lääninhallitukselle 30 päivän kuluessa siitä, kun palvelujen antaminen lopetetaan.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä, kaavasta ja tekemisestä.

10 §

Toimintakertomus

Palvelujen tuottajan ja itsenäisen ammatinharjoittajan on annettava vuosittain toiminta-

kertomus lääninhallitukselle. Toimintakertomuksessa on ilmoitettava terveyden- ja sairaanhoidon palveluja koskevat toimintatiedot sekä henkilökunnan, toimitilojen ja toiminnan muutokset.

Toimintakertomuksen sisällöstä, kaavasta ja antamisesta säädetään tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

14 a §

Yksityisten palvelujenantajien rekisteri

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus ja lääninhallitukset pitävät yhdessä valtakunnallista tietojärjestelmää (*yksityisten palvelujenantajien rekisteri*) tässä laissa tarkoitettujen lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä sekä toiminnan valvontaa ja tilastointia varten. Tietojärjestelmään kuuluvat erillisinä osina rekisteri yksityisistä palvelujen tuottajista ja itsenäisistä ammatinharjoittajista, sekä rekisteri yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista siten kuin yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetussa laissa (603/1996) säädetään. Tietojärjestelmän toimivuudesta vastaa Terveydenhuollon oikeusturvakeskus.

Lääninhallitukset tallettavat yksityisten palvelujenantajien rekisteriin 4 §:n 3 momentissa tarkoitettut tiedot. Lääninhallitukset ja Terveydenhuollon oikeusturvakeskus tallettavat rekisteriin lisäksi:

1) tiedot toiminnan muutoksista;

2) tiedot tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja kieltojen rikkomisesta ja valvontaviranomaisen määräämistä seuraamuksista, tiedot valvontaviranomaisen suorittamista tarkastuksista ja niiden tuloksista sekä muut valvonnassa tarvittavat tiedot;

3) muut lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä ja tilastointia varten tarpeelliset tiedot, jotka eivät sisällä henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettuja tietoja.

Lääninhallitukset tallettavat itsenäisistä ammatinharjoittajista rekisteriin 9 a §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot. Lääninhallitukset ja Terveydenhuollon oikeusturvakeskus tallettavat rekisteriin lisäksi:

1) tiedot toiminnan muutoksista;

2) tiedot toiminnan laajuudesta;

3) tiedot tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja kieltojen rikkomisesta ja valvontaviranomaisen määräämistä seuraamuksista, tiedot valvontaviranomaisen suorittamista tarkastuksista ja niiden tuloksista sekä muut valvonnassa tarvittavat tiedot;

4) muut ilmoitusasioiden käsittelyä ja tilastointia varten tarpeelliset tiedot, jotka eivät sisällä henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettuja tietoja.

Vastuullisena rekisterinpitäjänä toimii Terveystieteiden tutkimuskeskus. Läänihallitus vastaa rekisteriin tallettamistaan tiedoista ja toimivaltaansa kuuluvien luovutusten lainmukaisuudesta. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan tässä laissa säädetyn lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 ja 3 momentin perusteella rekistereihin tallettavista tiedoista.

Itsenäisiä ammatinharjoittajia sekä 4 §:n 3 momentin 4, 5 ja 8 kohdassa tarkoitettuja henkilöitä koskevat tiedot poistetaan rekisteristä viiden vuoden kuluttua siitä, kun rekisteriin merkitty henkilö on lopettanut toimintansa itsenäisenä ammatinharjoittajana, vastaavana johtajana, potilasasiamiehenä tai rekisterinpidosta vastaavana henkilönä.

14 b §

Tietojen luovuttaminen yksityisten palvelujenantajien rekisteristä ja niiden julkisuus

Salassapitosäännösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien säännösten estämättä Terveystieteiden tutkimuskeskus ja läänihallitukset saavat luovuttaa yksityisten palvelujenantajien rekisteristä teknisen käyttöyhteyden avulla, sen lisäksi, mitä muualla lain-säädännössä säädetään:

1) kansaneläkelaitokselle sairausvakuutus-, eläke- ja vammaisuuksia myönnettäessä tarvittavat tiedot yksityisistä terveydenhuollon palvelujen tuottajista ja terveydenhuollon itsenäisistä ammatinharjoittajista sekä sairausvakuutuskorvausten taksojen määrittelemiseksi ja korvausjärjestelmän kehittämiseksi tiedot 10 §:n tarkoittamista toimintakertomuksista; sekä

2) Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus tiedot 4 §:n mukaisen luvan saaneista palvelujen tuottajista ja 9 a §:n mukaisista itsenäisistä ammatinharjoittajista sekä 10 §:n tarkoittamista toimintakertomuksista.

Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän viranomaisen on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojaamisesta huolehditaan asianmukaisesti.

Terveystieteiden tutkimuskeskus voi lisäksi toteuttaa rekisteristä julkisessa käytössä olevan tietokannan. Tämä julkinen tietokanta sisältää tiedot yksityisistä palvelujen tuottajista ja itsenäisistä ammatinharjoittajista sekä niiden palvelualan ja yritys- tai ammattitoiminnan yhteystiedot. Lisäksi tietokanta voi sisältää muita yritys- tai ammattitoimintaa koskevia tietoja, jotka ovat julkisia. Julkisessa tietokannassa on myös tiedot yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista.

14 c §

Maksut

Lupa palvelujen tuottamiseen ja 9 a §:ssä tarkoitetun itsenäisenä ammatinharjoittajana toimimisesta tehtävän ilmoituksen rekisteröinti on maksullinen. Lisäksi palvelujen tuottajalta voidaan periä vuosimaksu. Maksuista säädetään tarkemmin sisäasiainministeriön asetuksella ottaen huomioon, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) ja sen nojalla maksuista säädetään. Läänihallitus voi antaa tarkempia määräyksiä maksujen suorittamisesta.

Läänihallitusten tulee suorittaa 1 momentin mukaisista vuosimaksuista Terveystieteiden tutkimuskeskukselle osuus, joka kattaa yksityisten palvelujenantajien rekisterin ylläpitämisestä aiheutuvat kustannukset. Terveystieteiden tutkimuskeskukselle suoritettavasta osuudesta säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitettulla sisäasiainministeriön asetuksella.

16 §

Tiedonsaantioikeus

Terveystieteiden tutkimuskeskuksella

ja lääninhallituksilla on oikeus salassapitosääntösten estämättä ja maksutta saada lakisääteisten tehtäviensä suorittamista varten tarpeelliset tiedot ja selvitykset palvelujen tuottajilta ja itsenäisiltä ammatinharjoittajilta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Lääninhallitukset voivat tallettaa uusia lupaa hakevia palvelujen tuottajia koskevat tiedot yksityisten palvelujenantajien rekisteriin jo ennen tämän lain voimaantuloa.

Lääninhallitusten tulee siirtää tämän lain voimaan tullessa voimassa olleessa 4 §:ssä tarkoitettuja palvelujen tuottajia koskevat tiedot yksityisten palvelujenantajien rekisteriin 12 kuukauden kuluessa tämän lain vahvistamisesta.

Terveysturvakeskuksen tulee siirtää tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat itsenäistä ammatinharjoittamista koskevat rekisteritiedot terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteristä yksityisten palvelunantajien rekisteriin 12 kuukauden kuluessa tämän lain vahvistamisesta.

2.

Laki

terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan terveydenhuollon ammattihenkilöistä 28 päivänä kesäkuuta 1994 annetun lain (559/1994) 20 § ja 24 a §:n 2 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1030/2000, seuraavasti:

20 §

Ilmoitusvelvollisuus

Terveydenhuollon ammattihenkilön tulee tehdä lääninhallitukselle ilmoitus ammatinharjoittamisesta itsenäisesti ennen sen aloittamista siten kuin yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) säädetään.

24 a §

Terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteri

Rekisteriin merkitään terveydenhuollon ammattihenkilöistä seuraavat tiedot:

1) nimi, henkilötunnus, kotiosoite, ammatinharjoittamisoikeus ja sen rajoittaminen tai poistaminen, ammatinharjoittamislupa ja sen peruuttaminen samoin kuin oikeus käyttää terveydenhuollon ammattihenkilön ammatinimikettä ja sen kieltäminen sekä tiedot ammatinharjoittamisoikeuden tai -luvan taikka nimikesuojauksen perusteena olevasta koulutuksesta;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki

yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta 9 päivänä elokuuta 1996 annetun lain (603/1996) 5–7 ja 11 § sekä
lisätään lakiin uusi 7 a ja 7 b § seuraavasti:

2 luku

Yksityisten sosiaalipalvelujen järjestäminen

5 §

Lupa ympärivuorokautiseen toimintaan

Yksityisen palvelujen tuottajan, joka jatkuvasti liike- tai ammattitoimintaa harjoittamalla antaa ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja, on saatava lääninhallituksen lupa ennen toiminnan aloittamista ja olennaista muuttamista. Luvasta tulee ilmetä palvelujen tuottajan palveluala ja toiminnan laajuus. Lupaan voidaan liittää asiakasturvallisuuden varmistamiseksi välttämättömiä ehtoja palvelujen määrästä, henkilöstöstä, tiloista, laitteista ja tarvikkeista sekä toimintatavoista. Toiminnan lopettamisesta on ilmoitettava lääninhallitukselle.

Lupa myönnetään kirjallisen ja allekirjoitetun hakemuksen perusteella palvelujen tuottajalle, joka täyttää 3 §:ssä säädetyt edellytykset. Lupahakemus tehdään sille lääninhallitukselle, jonka alueella palveluja annetaan.

Lupahakemuksessa on mainittava:

- 1) palvelujen tuottajan nimi, henkilötunnus tai liike- ja yhteisötunnus sekä yhteystiedot;
- 2) toimintayksiköiden ja toimipaikkojen nimet ja yhteystiedot;
- 3) palveluala ja haettavan luvan perusteella annettavien sosiaalipalvelujen sisältö sekä niiden suunniteltu laajuus kussakin toimintayksikössä ja toimipaikassa;
- 4) asiakaspaikkojen lukumäärä;
- 5) sosiaalipalvelujen vastuuhenkilön nimi, henkilötunnus ja yhteystiedot sekä koulutus, työkokemus ja tehtävä toimintayksikössä;
- 6) muun henkilöstön määrä ja koulutus;

7) tieto rekisteröitymisestä ennakoperintälaissa (1118/1996) tarkoitettuun työnantaja-rekisteriin;

8) toiminnan aloittamispäivä;

9) asiakasasiakirjojen säilyttämispaikka, selvitys asiakasrekisterinpidon keskeisistä periaatteista ja rekisterinpidosta vastaava henkilö;

10) palvelujen laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden arvioimiseksi tarvittavat muut tiedot.

Lisäksi lupahakemukseen tulee liittää hakijan toimitusjohtajan tai muun liiketoiminnasta vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot.

Lääninhallituksen on suoritettava tarkastus ympärivuorokautista palvelutoimintaa harjoittavassa yksityisessä toimintayksikössä mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on saanut toiminnan aloittamista tai muuttamista koskevan lupahakemuksen.

Yksityisen lastensuojelulaitoksen tarvitsemasta luvasta on voimassa, mitä lastensuojelulain (683/1983) 33 §:ssä säädetään.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lupahakemuksen sisällöstä ja kaavasta sekä luvan hakemisesta.

6 §

Ilmoitus toiminnasta

Yksityisen palvelujen tuottajan, joka harjoittaa 2 §:ssä tarkoitettua muuta kuin ympärivuorokautista toimintaa, on tehtävä ennen toiminnan aloittamista, olennaista muuttamista tai lopettamista kirjallinen ilmoitus sosiaalihuollosta vastaavalle monijäseniselle toimielimelle siinä kunnassa, jossa palveluja annetaan.

Ilmoituksessa on mainittava:

- 1) palvelujen tuottajan nimi, henkilötunnus tai liike- ja yhteisötunnus sekä yhteystiedot;
- 2) toimintayksiköiden ja toimipaikkojen nimet ja yhteystiedot;
- 3) palveluala sekä toiminnan sisältö ja sen suunniteltu laajuus kussakin toimintayksikössä ja toimipaikassa;
- 4) asiakaspaikkojen lukumäärä;
- 5) sosiaalipalvelujen vastuuhenkilön nimi, henkilötunnus ja yhteystiedot sekä koulutus, työkokemus ja tehtävä toimintayksikössä;
- 6) muun henkilöstön määrä ja koulutus;
- 7) tieto rekisteröitymisestä ennakoperintälaissa tarkoitettuun työnantajarekisteriin;
- 8) toiminnan aloittamispäivä;
- 9) asiakasasiakirjojen säilyttämispaikka, selvitys asiakasrekisterinpidon keskeisistä periaatteista ja rekisterinpidosta vastaava henkilö;
- 10) palvelujen laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden arvioimiseksi tarvittavat muut tiedot.

Lisäksi ilmoitukseen tulee liittää hakijan toimitusjohtajan tai muun liiketoiminnasta vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot.

Edellä 5 §:ssä tarkoitettujen palvelujen tuottajan ei tarvitse tehdä erillistä ilmoitusta muista yksityisistä sosiaalipalveluistaan.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä, kaavasta ja tekemisestä.

7 §

Yksityisten palvelujenantajien rekisteri

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus ja lääninhallitukset pitävät yhdessä valtakunnallista tietojärjestelmää (*yksityisten palvelujenantajien rekisteri*) tässä laissa tarkoitettujen lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä sekä toiminnan valvontaa ja tilastointia varten. Tietojärjestelmään kuuluvat erillisinä osina rekisteri yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista sekä, siten kuin yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) säädetään, rekisteri terveydenhuollon yksityisistä palvelujen tuottajista ja terveydenhuollon itsenäisistä ammatinharjoittajista. Tietojärjestelmän toimivuudesta vastaa Terveydenhuollon oikeusturvakeskus.

Lääninhallitukset tallettavat yksityisten palvelujenantajien rekisteriin 5 §:n 3 momentissa ja 6 §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot sekä:

- 1) tiedot toiminnan muutoksista;
- 2) tiedot tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja kieltojen rikkomisesta ja valvontaviranomaisen määrittämisestä seuraamuksista, tiedot valvontaviranomaisen suorittamista tarkastuksista ja niiden tuloksista sekä muut valvonnassa tarvittavat tiedot;
- 3) muut lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä ja tilastointia varten tarpeelliset tiedot, jotka eivät sisällä henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettuja tietoja.

Kunnan on ilmoitettava lääninhallitukselle tiedot rekisterinpidon puolesta.

Vastuullisena rekisterinpitäjänä toimii Terveydenhuollon oikeusturvakeskus. Lääninhallitus vastaa rekisteriin tallettamistaan tiedoista ja toimivaltaansa kuuluvien luovutusten lainmukaisuudesta. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan tässä laissa säädetyn lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 momentin perusteella rekisteriin talletettavista tiedoista.

Sosiaalipalvelujen tuottajana toimivaa henkilöä, sosiaalipalvelujen vastuuhenkilöä sekä rekisterinpidosta vastaavaa henkilöä koskevat tiedot poistetaan rekisteristä viiden vuoden kuluttua siitä, kun rekisteriin merkitty on lopettanut toimintansa sosiaalipalvelujen tuottajana tai vastuuhenkilönä.

7 a §

Tietojen luovuttaminen yksityisten palvelujenantajien rekisteristä ja niiden julkisuus

Salassapitosäännösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien säännösten estämättä Terveydenhuollon oikeusturvakeskus ja lääninhallitukset saavat luovuttaa yksityisten palvelujenantajien rekisteristä teknisen käyttöyhteyden avulla sen lisäksi, mitä muualla lain-säädännössä säädetään:

- 1) kansaneläkelaitokselle sairausvakuutus-, eläke- ja vammaisuuksia myönnettäessä tarvittavat tiedot yksityisistä sosiaalihuollon palvelujen tuottajista; sekä

2) Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskukseen tiedot 5 ja 6 §:n mukaisista palvelujen tuottajista sekä 10 §:n tarkoittamista toimintakertomuksista.

Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän viranomaisen on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojaamisesta huolehditaan asianmukaisesti.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus voi lisäksi toteuttaa rekisteristä julkisessa käytössä olevan tietokannan. Tämä julkinen tietokanta sisältää yksityisten palvelujen tuottajien nimet sekä palvelualan ja yritys- tai ammattitoiminnan yhteystiedot. Lisäksi tietokanta voi sisältää palvelujen tuottajista muita yritys- tai ammattitoimintaa koskevia tietoja, jotka ovat julkisia. Julkisessa tietokannassa on myös tiedot yksityisistä terveyspalvelujen tuottajista ja terveydenhuollon itsenäisistä ammatinharjoittajista.

7 b §

Maksut

Lupa sosiaalipalvelujen tuottamiseksi ja 6 §:ssä tarkoitettua toimintaa koskevan ilmoituksen rekisteröinti on maksullinen. Lisäksi 5 §:ssä tarkoitettun luvan saaneelta palvelujen tuottajalta voidaan periä vuosimaksu. Maksuista säädetään tarkemmin sisäasiainministeriön asetuksella ottaen huomioon, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) ja sen nojalla maksuista säädetään. Läänihallitus voi antaa tarkempia määräyksiä maksujen suorittamisesta.

Läänihallitusten tulee suorittaa 1 mo-

mentin mukaisista vuosimaksuista Terveydenhuollon oikeusturvakeskukselle osuus, joka kattaa yksityisten palvelujenantajien rekisterin ylläpitämisestä aiheutuvat kustannukset. Terveydenhuollon oikeusturvakeskukselle suoritettavasta osuudesta säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitettulla sisäasiainministeriön asetuksella.

11 §

Tiedonsaantioikeus

Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksella, lääninhallituksilla ja kunnilla on oikeus sallassapitosäännösten estämättä ja maksutta saada tehtävänsä suorittamista varten tarpeelliset tiedot ja selvitykset sosiaalipalvelujen tuottajilta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Läänihallitukset voivat tallettaa uusia lupaa hakevia palvelujen tuottajia koskevat tiedot yksityisten palvelujenantajien rekisteriin jo ennen tämän lain voimaantuloa.

Läänihallitusten tulee siirtää tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 5 §:n mukaisen luvan saaneita ja tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 6 §:n mukaisen ilmoituksen tehneitä palvelujen tuottajia koskevat tiedot yksityisten palvelujenantajien rekisteriin 12 kuukauden kuluessa tämän lain vahvistamisesta.

Helsingissä 15 päivänä huhtikuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

1.

Laki**yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityisestä terveydenhuollosta 9 päivänä helmikuuta 1990 annetun lain (152/1990) 2 §:n 3 momentti, 4, 8, 10 ja 16 §, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 3 momentti laissa 563/1994, sekä

lisätään lakiin uusi 9 a ja 14 a — 14 c § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Itsenäisellä ammatinharjoittajalla tarkoitetaan henkilöä, joka terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/94) nojalla harjoittaa itsenäisesti ammattiaan.

Itsenäisellä ammatinharjoittajalla tarkoitetaan sellaista terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua terveydenhuollon ammattihenkilöä, joka harjoittaa itsenäisesti ammattiaan.

4 §

4 §

Lupa

Lupa

Palvelujen tuottajalla on oltava lääninhalituksen lupa terveydenhuollon palvelujen antamiseen. Luvasta tulee ilmetä palvelujen tuottajan 2 §:n mukainen toimiala.

Palvelujen tuottajalla on oltava lääninhalituksen lupa terveydenhuollon palvelujen antamiseen. Luvasta tulee ilmetä palvelujen tuottajan 2 §:n mukainen palveluala. Lupa voidaan liittää potilasturvallisuuden varmistamiseksi välttämättömiä ehtoja palvelujen määrästä, henkilöstöstä, tiloista, laitteista ja tarvikkeista sekä toimintavoista.

Lupa myönnetään kirjallisesta hakemuksesta palvelujen tuottajalle, joka täyttää 3 §:ssä säädetyt edellytykset.

Lupa myönnetään kirjallisen ja allekirjoitetun hakemuksen perusteella palvelujen tuottajalle, joka täyttää 3 §:ssä säädetyt edellytykset.

Lupahakemuksessa tulee olla seuraavat tiedot palvelujen tuottajasta:

1) toiminimi, liike- ja yhteisötunnus ja yhteystiedot;

2) terveyden- ja sairaanhoidon palveluja antavat toimintayksiköt ja toimipaikat sekä niiden yhteystiedot;

3) palveluala ja haettavan luvan perusteella annettavien terveydenhuollon palvelujen sisältö sekä niiden suunniteltu laajuus kussakin toimintayksikössä ja toimipaikassa;

4) vastaavan johtajan nimi, henkilötunnus, koulutus ja ammatti sekä kotiosoite ja muut yhteystiedot;

5) potilasasiamiehen nimi, koulutus ja ammatti, puhelinnumero ja muut yhteystiedot;

6) muun henkilöstön määrä ja koulutus;

7) tieto rekisteröitymisestä ennakkoperintälaissa (1118/1996) tarkoitettuun työnantajarekisteriin;

8) potilasasiakirjojen säilyttämispaikka, selvitys potilasrekisterinpidon keskeisistä periaatteista ja rekisterinpidosta vastaava henkilö;

9) tarvittavilta osin tieto käytettävistä laitteista ja tarvikkeista sekä palvelujen laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden arvioimiseksi tarvittavat muut tiedot.

Lisäksi lupahakemukseen tulee liittää hakijan toimitusjohtajan tai muun liiketoiminnasta vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lupahakemuksen sisällöstä ja kaavasta sekä luvan hakemisesta.

8 §

Aloitusilmoitus

Palvelujen tuottajan tulee tehdä lääninhalitukselle ilmoitus toiminnan aloittamisesta ennen toiminnan käynnistymistä siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Ilmoitukseen on liitettävä tarkastuskertomus.

8 §

Palvelujen tuottajan aloitusilmoitus

Palvelujen tuottajan tulee tehdä lääninhalitukselle ilmoitus toiminnan aloittamisesta ennen toiminnan käynnistymistä siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Ilmoitukseen on liitettävä tarkastuskertomus tai erityisestä syystä muu riittävä selvitys.

9 a §

Ilmoitus itsenäisenä ammatinharjoittajana toimimisesta

Ennen kuin itsenäinen ammatinharjoittaja antaa tässä laissa tarkoitettuja terveyden- ja sairaanhoidon palveluja, hänen tulee tehdä kirjallinen ilmoitus toiminnastaan lääninhallitukselle.

Ilmoituksessa on oltava seuraavat tiedot:

- 1) nimi, henkilötunnus, puhelinnumero ja muut yhteystiedot, koulutus ja nimi tai toimintanimi, jolla toimintaa harjoitetaan;
- 2) annettavat terveyden- ja sairaanhoidon palvelut sekä paikka, jossa palveluja annetaan;
- 3) tieto rekisteröitymisestä ennakkoperintälaissa tarkoitettuun ennakkoperintärekisteriin;
- 4) potilasasiakirjojen säilyttämispaikka;
- 5) toiminnan aloittamispäivä.

Toiminnan lopettamisesta tulee tehdä ilmoitus lääninhallitukselle 30 päivän kuluessa siitä, kun palvelujen antaminen lopetetaan.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä, kaavasta ja tekemisestä.

10 §

Toimintakertomus

Palvelujen tuottajan on vuosittain annettava toiminnastaan kertomus lääninhallitukselle.

Toimintakertomuksessa on ilmoitettava henkilökunnassa, toimitiloissa ja toiminnassa tapahtuneet muutokset sekä annettava muut sosiaali- ja terveysministeriön määrittämät selvitykset.

10 §

Toimintakertomus

Palvelujen tuottajan ja itsenäisen ammatinharjoittajan on annettava vuosittain toimintakertomus lääninhallitukselle. Toimintakertomuksessa on ilmoitettava terveyden- ja sairaanhoidon palveluja koskevat toimintatiedot sekä henkilökunnan, toimitilojen ja toiminnan muutokset.

Toimintakertomuksen sisällöstä, kaavasta ja antamisesta säädetään tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

14 a §

Yksityisten palvelujenantajien rekisteri

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus ja lääninhallitukset pitävät yhdessä valtakunnallista tietojärjestelmää (yksityisten palve-

lujenantajien rekisteri) tässä laissa tarkoitettujen lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä sekä toiminnan valvontaa ja tilastointia varten. Tietojärjestelmään kuuluvat erillisinä osina rekisteri yksityisistä palvelujen tuottajista ja itsenäisistä ammatinharjoittajista, sekä rekisteri yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista siten kuin yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetussa laissa (603/1996) säädetään. Tietojärjestelmän toimivuudesta vastaa Terveydenhuollon oikeusturvakeskus.

Lääninhallitukset tallettavat yksityisten palvelujenantajien rekisteriin 4 §:n 3 momentissa tarkoitetut tiedot. Lääninhallitukset ja Terveydenhuollon oikeusturvakeskus tallettavat rekisteriin lisäksi:

1) tiedot toiminnan muutoksista;

2) tiedot tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja kieltojen rikkomisesta ja valvontaviranomaisen määräämistä seuraamuksista, tiedot valvontaviranomaisen suorittamista tarkastuksista ja niiden tuloksista sekä muut valvonnassa tarvittavat tiedot;

3) muut lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä ja tilastointia varten tarpeelliset tiedot, jotka eivät sisällä henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettuja tietoja.

Lääninhallitukset tallettavat itsenäisistä ammatinharjoittajista rekisteriin 9 a §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot. Lääninhallitukset ja Terveydenhuollon oikeusturvakeskus tallettavat rekisteriin lisäksi:

1) tiedot toiminnan muutoksista;

2) tiedot toiminnan laajuudesta;

3) tiedot tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja kieltojen rikkomisesta ja valvontaviranomaisen määräämistä seuraamuksista, tiedot valvontaviranomaisen suorittamista tarkastuksista ja niiden tuloksista sekä muut valvonnassa tarvittavat tiedot;

4) muut ilmoitusasioiden käsittelyä ja tilastointia varten tarpeelliset tiedot, jotka eivät sisällä henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettuja tietoja.

Vastuullisena rekisterinpitäjänä toimii Terveydenhuollon oikeusturvakeskus. Lääninhallitus vastaa rekisteriin tallettamistaan tiedoista ja toimivaltaansa kuuluvien luovutusten lainmukaisuudesta. Henkilötie-

Ehdotus

tojen käsittelyyn sovelletaan tässä laissa säädetyn lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 ja 3 momentin perusteella rekistereihin tallettavista tiedoista.

Itsenäisiä ammatinharjoittajia sekä 4 §:n 3 momentin 4, 5 ja 8 kohdassa tarkoitettuja henkilöitä koskevat tiedot poistetaan rekisteristä viiden vuoden kuluttua siitä, kun rekisteriin merkitty henkilö on lopettanut toimintansa itsenäisenä ammatinharjoittajana, vastaavana johtajana, potilasasiamiehenä tai rekisterinpidosta vastaavana henkilönä.

14 b §

Tietojen luovuttaminen yksityisten palvelujenantajien rekisteristä ja niiden julkisuus

Salassapitosäännösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien säännösten estämättä Terveystieteiden tutkimuskeskus ja lääninhallitukset saavat luovuttaa yksityisten palvelujenantajien rekisteristä teknisen käyttöyhteyden avulla, sen lisäksi, mitä muualla lainsäädännössä säädetään:

1) kansaneläkelaitokselle sairausvakuutus-, eläke- ja vammaisetuuksia myönnettäessä tarvittavat tiedot yksityisistä terveydenhuollon palvelujen tuottajista ja terveydenhuollon itsenäisistä ammatinharjoittajista sekä sairausvakuutuskorvausten taksojen määrittelemiseksi ja korvausjärjestelmän kehittämiseksi tiedot 10 §:n tarkoittamista toimintakertomuksista; sekä

2) Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskukselle tiedot 4 §:n mukaisen luvan saaneista palvelujen tuottajista ja 9 a §:n mukaisista itsenäisistä ammatinharjoittajista sekä 10 §:n tarkoittamista toimintakertomuksista.

Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän viranomaisen on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojaamisesta huolehditaan asianmukaisesti

Terveystieteiden tutkimuskeskus voi lisäksi toteuttaa rekisteristä julkisessa käytössä olevan tietokannan. Tämä julkinen tietokanta sisältää tiedot yksityisistä palvelujen tuottajista ja itsenäisistä ammatinhar-

joittajista sekä niiden palvelualan ja yritys- tai ammattitoiminnan yhteystiedot. Lisäksi tietokanta voi sisältää muita yritys- tai ammattitoimintaa koskevia tietoja, jotka ovat julkisia. Julkisessa tietokannassa on myös tiedot yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista.

14 c §

Maksut

Lupa palvelujen tuottamiseen ja 9 a §:ssä tarkoitetun itsenäisenä ammatinharjoittajana toimimisesta tehtävän ilmoituksen rekisteröinti on maksullinen. Lisäksi palvelujen tuottajalta voidaan periä vuosimaksu. Maksuista säädetään tarkemmin sisäasiainministeriön asetuksella ottaen huomioon, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) ja sen nojalla maksuista säädetään. Läänihallitus voi antaa tarkempia määräyksiä maksujen suorittamisesta.

Läänihallitusten tulee suorittaa I momentin mukaisista vuosimaksuista Terveystieteiden tutkimuskeskukselle osuus, joka kattaa yksityisten palvelujenantajien rekisterin ylläpitämisestä aiheutuvat kustannukset. Terveystieteiden tutkimuskeskukselle suoritettavasta osuudesta säädetään tarkemmin I momentissa tarkoitetulla sisäasiainministeriön asetuksella.

16 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomainen on oikeutettu saamaan maksutta tehtävänsä suorittamista varten tarpeelliset tiedot ja selvitykset terveydenhuollon palvelujen antajalta, jollei vaitiolovelvollisuudesta muuta johdu.

16 §

Tiedonsaantioikeus

Terveystieteiden tutkimuskeskuksella ja läänihallituksilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä ja maksutta saada lakisääteisten tehtäviensä suorittamista varten tarpeelliset tiedot ja selvitykset palvelujen tuottajilta ja itsenäisiltä ammatinharjoittajilta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Läänihallitukset voivat tallettaa uusia lupaa hakevia palvelujen tuottajia koskevat

tiedot yksityisten palvelujenantajien rekisteriin jo ennen tämän lain voimaantuloa.

Lääninhallitusten tulee siirtää tämän lain voimaan tullessa voimassa olleessa 4 §:ssä tarkoitettuja palvelujen tuottajia koskevat tiedot yksityisten palvelujenantajien rekisteriin 12 kuukauden kuluessa tämän lain vahvistamisesta.

Terveysdenhuollon oikeusturvakeskuksen tulee siirtää tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat itsenäistä ammatinharjoittamista koskevat rekisteritiedot terveysdenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteristä yksityisten palvelunantajien rekisteriin 12 kuukauden kuluessa tämän lain vahvistamisesta.

2.

Laki

terveysdenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan terveysdenhuollon ammattihenkilöistä 28 päivänä kesäkuuta 1994 annetun lain (559/1994) 20 § ja 24 a §:n 2 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1030/2000, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

20 §

20 §

Ilmoitusvelvollisuus

Ilmoitusvelvollisuus

Terveysdenhuollon ammattihenkilön tulee tehdä terveysdenhuollon oikeusturvakeskukselle ilmoitus ammatin harjoittamisesta itsenäisesti ennen sen aloittamista siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Terveysdenhuollon ammattihenkilön tulee tehdä lääninhallitukselle ilmoitus ammatin harjoittamisesta itsenäisesti ennen sen aloittamista siten kuin yksityisestä terveysdenhuollosta annetussa laissa (152/1990) säädetään.

24 a §

24 a §

Terveysdenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteri

Terveysdenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteri

Rekisteriin merkitään terveydenhuollon ammattihenkilöistä seuraavat tiedot:

1) nimi, henkilötunnus, kotiosoite, *toiminen itsenäisenä ammatinharjoittajana*, ammatinharjoittamisoikeus ja sen rajoittaminen tai poistaminen, ammatinharjoittamislupa ja sen peruuttaminen samoin kuin oikeus käyttää terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä ja sen kieltäminen sekä tiedot ammatinharjoittamisoikeuden tai -luvan taikka nimikesuojauksen perusteena olevasta koulutuksesta;

Rekisteriin merkitään terveydenhuollon ammattihenkilöistä seuraavat tiedot:

1) nimi, henkilötunnus, kotiosoite, ammatinharjoittamisoikeus ja sen rajoittaminen tai poistaminen, ammatinharjoittamislupa ja sen peruuttaminen samoin kuin oikeus käyttää terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä ja sen kieltäminen sekä tiedot ammatinharjoittamisoikeuden tai -luvan taikka nimikesuojauksen perusteena olevasta koulutuksesta;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki

yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta 9 päivänä elokuuta 1996 annetun lain (603/1996) 5–7 ja 11 § sekä lisätään lakiin uusi 7 a ja 7 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 luku

Yksityisten sosiaalipalvelujen järjestäminen

5 §

Lupa ympärivuorokautiseen toimintaan

Yksityisen palvelujen tuottajan, joka jatkuvasti liike- tai ammattitoimintaa harjoittamalla antaa ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja, on saatava lääninhallituksen lupa ennen toiminnan aloittamista ja olennaista

Ehdotus

2 luku

Yksityisten sosiaalipalvelujen järjestäminen

5 §

Lupa ympärivuorokautiseen toimintaan

Yksityisen palvelujen tuottajan, joka jatkuvasti liike- tai ammattitoimintaa harjoittamalla antaa ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja, on saatava lääninhallituksen lupa ennen toiminnan aloittamista ja olennaista

Voimassa oleva laki

muuttamista. Luvasta tulee ilmetä palvelujen tuottajan toimiala ja toiminnan laajuus. Toiminnan lopettamisesta on ilmoitettava lääninhallitukselle.

Lupa myönnetään kirjallisesta hakemuksesta palvelujen tuottajalle, joka täyttää 3 §:ssä säädetyt edellytykset.

Lääninhallituksen on suoritettava tarkastus ympärivuorokautista palvelutoimintaa harjoittavassa yksityisessä toimintayksikössä mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on saanut toiminnan aloittamista tai muuttamista koskevan hakemuksen.

Yksityisen lastensuojelulaitoksen tarvitsemasta luvasta on voimassa, mitä lasten-

Ehdotus

muuttamista. Luvasta tulee ilmetä palvelujen tuottajan palvelu-ala ja toiminnan laajuus. Lupa voidaan liittää asiakasturvallisuuden varmistamiseksi välttämättömiä ehtoja palvelujen määrästä, henkilöstöstä, tiloista, laitteista ja tarvikkeista sekä toimintatavoista. Toiminnan lopettamisesta on ilmoitettava lääninhallitukselle.

Lupa myönnetään kirjallisen ja allekirjotetun hakemuksen perusteella palvelujen tuottajalle, joka täyttää 3 §:ssä säädetyt edellytykset. Lupahakemus tehdään sille lääninhallitukselle, jonka alueella palveluja annetaan.

Lupahakemuksessa on mainittava:

1) palvelujen tuottajan nimi, henkilötunnus tai liike- ja yhteisötunnus sekä yhteystiedot;

2) toimintayksiköiden ja toimipaikkojen nimet ja yhteystiedot;

3) palvelu-ala ja haettavan luvan perusteella annettavien sosiaalipalvelujen sisältö sekä niiden suunniteltu laajuus kussakin toimintayksikössä ja toimipaikassa;

4) asiakaspaikkojen lukumäärä;

5) sosiaalipalvelujen vastuuhenkilön nimi, henkilötunnus ja yhteystiedot sekä koulutus, työkokemus ja tehtävä toimintayksikössä;

6) muun henkilöstön määrä ja koulutus;

7) tieto rekisteröitymisestä ennakkoperintälaissa (1118/1996) tarkoitettuun työnantajarekisteriin;

8) toiminnan aloittamispäivä;

9) asiakasasiakirjojen säilyttämispaikka, selvitys asiakasrekisterinpidon keskeisistä periaatteista ja rekisterinpidosta vastaava henkilö;

10) palvelujen laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden arvioimiseksi tarvittavat muut tiedot.

Lisäksi lupahakemukseen tulee liittää hakijan toimitusjohtajan tai muun liiketoiminnasta vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot.

Lääninhallituksen on suoritettava tarkastus ympärivuorokautista palvelutoimintaa harjoittavassa yksityisessä toimintayksikössä mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on saanut toiminnan aloittamista tai muuttamista koskevan lupahakemuksen.

Yksityisen lastensuojelulaitoksen tarvitsemasta luvasta on voimassa, mitä lasten-

suojelulain 33 §:ssä säädetään.

6 §

Ilmoitus toiminnasta

Yksityisen palvelujen tuottajan, joka harjoittaa 2 §:ssä tarkoitettua muuta kuin ympärivuorokautista toimintaa, on tehtävä ennen toiminnan aloittamista, olennaista muuttamista tai lopettamista kirjallinen ilmoitus sille kunnalle, jossa palveluja annetaan.

Ilmoituksesta tulee ilmetä palvelujen tuottajan toimiala ja toiminnan laajuus.

Edellä 5 §:ssä tarkoitettujen palvelujen tuottajan ei tarvitse tehdä erillistä ilmoitusta muusta yksityisestä sosiaalipalvelutoiminnasta.

suojelulain (683/1983) 33 §:ssä säädetään.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lupahakemuksen sisällöstä ja kaavasta sekä luvan hakemisesta.

6 §

Ilmoitus toiminnasta

Yksityisen palvelujen tuottajan, joka harjoittaa 2 §:ssä tarkoitettua muuta kuin ympärivuorokautista toimintaa, on tehtävä ennen toiminnan aloittamista, olennaista muuttamista tai lopettamista kirjallinen ilmoitus *sosiaalihuollosta vastaavalle monijäseniselle toimielimelle siinä kunnassa*, jossa palveluja annetaan.

Ilmoituksessa on mainittava:

- 1) palvelujen tuottajan nimi, henkilötunnus tai liike- ja yhteisötunnus sekä yhteystiedot;*
- 2) toimintayksiköiden ja toimipaikkojen nimet ja yhteystiedot;*
- 3) palveluala sekä toiminnan sisältö ja sen suunniteltu laajuus kussakin toimintayksikössä ja toimipaikassa;*
- 4) asiakaspaikkojen lukumäärä;*
- 5) sosiaalipalvelujen vastuuhenkilön nimi, henkilötunnus ja yhteystiedot sekä koulutus, työkokemus ja tehtävä toimintayksikössä;*
- 6) muun henkilöstön määrä ja koulutus;*
- 7) tieto rekisteröitymisestä ennakkoperintälaisia tarkoitettuun työnantajarekisteriin;*
- 8) toiminnan aloittamispäivä;*
- 9) asiakasasiakirjojen säilyttämispaikka, selvitys asiakasrekisterinpidon keskeisistä periaatteista ja rekisterinpidosta vastaava henkilö;*
- 10) palvelujen laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden arvioimiseksi tarvittavat muut tiedot.*

Lisäksi ilmoitukseen tulee liittää hakijan toimitusjohtajan tai muun liiketoiminnasta vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot.

Edellä 5 §:ssä tarkoitettujen palvelujen tuottajan ei tarvitse tehdä erillistä ilmoitusta muista yksityisistä sosiaalipalveluistaan.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä, kaavasta ja tekemisestä.

7 §

Yksityisten palvelujenantajien rekisteri

Lääninhallitus pitää rekisteriä alueensa kunnissa toimivista yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista ja niiden toimialoista.

Kunnan on ilmoitettava lääninhallitukselle tiedot rekisterin pitoa varten.

7 §

Yksityisten palvelujenantajien rekisteri

Terveysturvakeskus ja lääninhallitukset pitävät yhdessä valtakunnallista tietojärjestelmää (yksityisten palvelujenantajien rekisteri) tässä laissa tarkoitettujen lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä sekä toiminnan valvontaa ja tilastointia varten. Tietojärjestelmään kuuluvat erillisinä osina rekisteri yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista sekä, siten kuin yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) säädetään, rekisteri terveydenhuollon yksityisistä palvelujen tuottajista ja terveydenhuollon itsenäisistä ammattiharjoittajista. Tietojärjestelmän toimivuudesta vastaa Terveysturvakeskus.

Lääninhallitukset tallettavat yksityisten palvelujenantajien rekisteriin 5 §:n 3 momentissa ja 6 §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot sekä:

- 1) tiedot toiminnan muutoksista;*
- 2) tiedot tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja kieltojen rikkomisesta ja valvontaviranomaisen määräämistä seuraamuksista, tiedot valvontaviranomaisen suorittamista tarkastuksista ja niiden tuloksista sekä muut valvonnassa tarvittavat tiedot;*
- 3) muut lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä ja tilastointia varten tarpeelliset tiedot, jotka eivät sisällä henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettuja tietoja.*

Kunnan on ilmoitettava lääninhallitukselle tiedot rekisterinpittoa varten.

Vastuullisena rekisterinpitäjänä toimii Terveysturvakeskus. Lääninhallitus vastaa rekisteriin tallettamistaan tiedoista ja toimivaltaansa kuuluvien luovutusten lainmukaisuudesta. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan tässä laissa säädetyn lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 momentin perusteella rekisteriin tallettavista tiedoista.

Sosiaalipalvelujen tuottajana toimivaa henkilöä, sosiaalipalvelujen vastuuhenkilöä sekä rekisterinpidosta vastaavaa henkilöä

Ehdotus

koskevat tiedot poistetaan rekisteristä viiden vuoden kuluttua siitä, kun rekisteriin merkitty on lopettanut toimintansa sosiaalipalvelujen tuottajana tai vastuuhenkilönä.

7 a §

Tietojen luovuttaminen yksityisten palvelujenantajien rekisteristä ja niiden julkisuus

Salassapitosäännösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien säännösten estämättä Terveysturvakeskus ja lääninhallitukset saavat luovuttaa yksityisten palvelujenantajien rekisteristä teknisen käyttöyhteyden avulla sen lisäksi, mitä muualla laisäädännössä säädetään:

1) kansaneläkelaitokselle sairausvakuutus-, eläke- ja vammaisetuuksia myönnettäessä tarvittavat tiedot yksityisistä sosiaalihuollon palvelujen tuottajista; sekä

2) Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskukselle tiedot 5 ja 6 §:n mukaisista palvelujen tuottajista sekä 10 §:n tarkoittamista toimintakertomuksista.

Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän viranomaisen on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojaamisesta huolehditaan asianmukaisesti.

Terveysturvakeskus voi lisäksi toteuttaa rekisteristä julkisessa käytössä olevan tietokannan. Tämä julkinen tietokanta sisältää yksityisten palvelujen tuottajien nimet sekä palvelualan ja yritystai ammattitoiminnan yhteystiedot. Lisäksi tietokanta voi sisältää palvelujen tuottajista muita yritys- tai ammattitoimintaa koskevia tietoja, jotka ovat julkisia. Julkisessa tietokannassa on myös tiedot yksityisistä terveyspalvelujen tuottajista ja terveydenhuollon itsenäisistä ammatinharjoittajista.

7 b §

Maksut

Lupa sosiaalipalvelujen tuottamiseksi ja 6 §:ssä tarkoitettua toimintaa koskevan ilmoituksen rekisteröinti on maksullinen. Lisäksi 5 §:ssä tarkoitettun luvan saaneelta palvelu-

jen tuottajalta voidaan periä vuosimaksu. Maksuista säädetään tarkemmin sisäasiainministeriön asetuksella ottaen huomioon, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) ja sen nojalla maksuista säädetään. Läänihallitus voi antaa tarkempia määräyksiä maksujen suorittamisesta.

Läänihallitusten tulee suorittaa 1 momentin mukaisista vuosimaksuista Terveystieteiden tutkimuskeskukselle osuus, joka kattaa yksityisten palvelujenantajien rekisterin ylläpitämisestä aiheutuvat kustannukset. Terveystieteiden tutkimuskeskukselle suoritettavasta osuudesta säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitettulla sisäasiainministeriön asetuksella.

11 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomainen on oikeutettu saamaan maksutta tehtävänsä suorittamista varten tarpeelliset tiedot ja selvitykset sosiaalipalvelujen tuottajalta, jollei vaitiolovelvollisuudesta muuta johdu.

11 §

Tiedonsaantioikeus

Terveystieteiden tutkimuskeskuksella, läänihallituksilla ja kunnilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä ja maksutta saada tehtävänsä suorittamista varten tarpeelliset tiedot ja selvitykset sosiaalipalvelujen tuottajilta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Läänihallitukset voivat tallettaa uusia lupaa hakevia palvelujen tuottajia koskevat tiedot yksityisten palvelujenantajien rekisteriin jo ennen tämän lain voimaantuloa.

Läänihallitusten tulee siirtää tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 5 §:n mukaisen luvan saaneita ja tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 6 §:n mukaisen ilmoituksen tehneitä palvelujen tuottajia koskevat tiedot yksityisten palvelujenantajien rekisteriin 12 kuukauden kuluessa tämän lain vahvistamisesta.